БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 17 (59.6) ЯНВАРИИН 24 ВТОРНИК 1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

Үргэн ехэ социалистическэ демократиин үндэһэ һуури дээрэ, советскэ арадай морально-политическэ бүрин түгэс нэгэдэлэй оршон байдалда, СССР-эй Верховно Советдэ хэгдэхэеэ байгаа һунгалтанууд үргэн арад түмэнтэй Ленин—Сталинай партиин холбоо барисаае бүри ехээр бүхэжүүлхэ байна.

(Нүхэр П. Н. Поспеловэй элидхэлһээ).

СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ

1950 оной мартын 12-то СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтанууд болохонь. Энэ хадаа большевигүүдэй парти ба советскэ правительствые тойрон, арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинние тойрон бүхы советскэ арадай нигтаар жагсанхай байһание, тэдэнэй морально-политическэ нэгэдэлые бүхы дэлхэйдэ харуулха байна. Эдэ һунгалтанууд хадаа илалта түгэлдэрөөр коммунизм тээшэ дэбжэжэ ябаһан социалистическэ гүрэнэй, советскэ сүлөөтэ арадуудай һайндэр болохо байна.

Энэ һайндэрөө эрхим бэлэгүүдээр угтахын түлөө бүхы советскэ оромнай, тэрэнэй тоодо манай Бурят-Монголой республика, эдэбхитэйгээр бэлдэжэ байна. Хаа хаанагүй социалистическэ мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэржэ, хүдэлмэришэд, таряашад ба интеллигентнэр улам харюусалгатай, шэнэ уялгануудые абана.

СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ хабарай тарилгада бэлэдхэлээ болзорһоонь урид дүүргэхэбди гэжэ хоцын Курумканай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхозниигууд мэдүүлнэд.

СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ түсэбһөөн гадуур хэдэн олон паровозууд, вагонуудые заһабарилжа гаргахабди гэжэ Улан-Удын түмэрзамайхид бэшэнэ.

Мүн Хориин аймагай «Шэнэ ажал» колхозой колхозниигуудай дүүсхэлээр модошо-колхозниигуудай дунда социалистическэ мүрысөөн дэлгэржэ, тэдэнэр түсэбһөө гадуур Эхэ орондоо олон мянган кубометр модо үгэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Советскэ Союз соо түрүүлжэ ябаһан Улан-Удын депогой подъемочно цехын хүдэлмэришэд СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, январь ба февраль һаранuудта түсэбһөө гадуур нэгэ-нэгэ паровоз заһабарилха, тиин март һарада, һунгалтануудай эхилтэр һарынгаа түсэбые 60 процент дүүргэхэ гэһэн тодорхой уялга абаа.

Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэжэ байһан советскэ хүнүүдэй иимэ уялгануудынь нэгэн патриотическа зорилготой. Тэдэнэр хадаа советскэ орондоо шадаалһаа ехэ туһа хүргэхын түлөө оролдожо, үдэрһөө үдэртэ, үйлэдбэриин эрхим жэшээнүүдые харуулжа байдаг байна. Эгээл энэ баримта хадаа Эхэ һайхан оронһоо үнэн сэдьхэлһээн алба хэһэн ябадал, бүхы арадуудай баяртай ба жаргалтайгаар ажаһуухын түлөө оролдожо байһанай тэмдэг болоно.

Советскэ хүнүүд СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудые эрхим бэлэгүүдтэйгээр угтахын түлөө тэмсэжэ байхадаа ажахын ба культурна байгуулалтын бүхы һалбаринуудта шэнэ амжалтануудые туйлаха, дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн зорилго урдаа табина. Һунгалтануудай урдахи мүрысөөн хадаа ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, зэмсэг, техникые һайнаар ашаглаха, эрхим шанарай продукци гаргаха болон түүхэй эд, материалнуудые гамтайгаар ашаглаха гэһэн зорилготой. Мүн һунгалтануудай урдахи мүрысөөн хадаа гээгдэжэ ябаа хүдэлмэринүүдые урагшань татажа, бүхы колхозууд ба совхозуудай, бүхы предприятинууд ба цехүүдэй нэгэн жэгдэ һайнаар ажаллаха ябадалые туйлаха зорилготой.

Ажалшадай иимэ удха түгэс хүдэлөөе, тэдэнэй үйлэдбэриин ба политическэ дэбжэлгые һайнаар хүтэлбэрилхэ, тэдэние улам улам үргэдхэхэ ба дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Партийна ба советскэ органууд, нютагуулай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд болбол СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе большевистскээр толгойлхо, оперативнаар хүтэлбэрилхэ ёһотой. Тэрээнтэй хамта, һунгалтануудта эмхидхэлэй ба агитационно-пропагандистска бэлэдхэл түрүүшын ээлжээнэй шухала зорилго юм гээд, һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ ажахын хүдэлмэрие хүтэлбэрилхэ ябадалаа нэгэ-бага һулаpуулдаг ябадалые орхихо хэрэгтэй. Һунгалтануудта бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэри айхабтар ехэ ажахын-политическэ удхашанартай хэрэг мүн. Тиимэһээ тэрээндэ шухала ба шухала бэшэ гэһэн илгаа байха ёһогүй.

СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудай бэлэдхэл хадаа манай бүхы хүдэлмэрие һайжаруулха ябадалда, бүхы һайн, түрүү юумэнүүдые хаа хаанагүй олошоруулха ябадалда туһалха, советскэ бүхы хүнүүдэй үйлэдбэриин ба политическэ эдэбхие улам үргэхэ ябадалда туһалха ёһотой.

Манай республикын ажалшад агууехэ Ленин—Сталинай хэрэгтэ, коммунизмын хэрэгтэ хизаарлашагүй ехэ дуратай ба үнэн сэхэ байһанаа харуулан, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудта эрхим бэлэгүүдые бэлдэхэ байһандань һэжэг түрэнэгүй.

СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөнэй тугые улам дээрэ үргэе, нүхэдүүд!

И. В. Сталин Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Захиргаанай Соведэй Премьер ба гадаадын хэрэгүүдэй Министр господин Чжоу Энь-лайтай уулзаба

Январиин 22-то, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталин Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Захиргаанай Соведэй Премьер ба гадаадын хэрэгүүдэй Министр господин Чжоу Энь-лайтай уулзаба.

Хитадай Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол господин Ван Цзя-сян ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр А. Я. Вышинский уулзаха үедэ байлсаба.

Республиканска Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэһэн түрүү предприятинууд

Үнгэрэгшэ 1949 оной декабрь һара соо манай республикын промышленна ба транспортна олонхи предприятинууд Сталинска Конституциин, арадай агууехэ вождь нүхэр И. В. Сталинай далан наһа хүрэһэн түүхэтэ үдэрнүүдэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөнэй тугые дээрэ барижа гараа. Тиин, тэдэнэр жэлэйнгээ ба һарынгаа түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур ехэхэн хэмжээнэй продукци үйлэдбэрилэн шанэ 1950 онийе угтаа.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоолоор нёдондо жэлэй декабрь һарада һайнаар хүдэлмэрилһэн Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой ТЭЦ, мяха-консервын комбинат, механизированнэ шэлэй завод, Галуута-нуурай рудоуправлени, БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ сэмбын фабрика ба бусад хамта 31 түрүү предприятинууд дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй түрүүшүүлэй республиканска Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

Нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!

Большевигүүдэй агууехэ партие үндэһэлэн байгуулагша, советскэ гүрэние тогтоогшо, бүхы дэлхэйн ажалшадай гениальна вождь ба багша Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо 26 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шаналал-дурасхаалай заседанида суглараһан бидэнэр, Бурят-Монголой АССР-эй партийна ба олониитын организацинуудай түлөөлэгшэд болбол Ленинэй үнэн хани нүхэр ба соратник, тэрээнэй хэрэгэй агууехэ үргэлжэлүүлэгшэ Танда, большевистскэ дүлэтэ амаршалга хүргэнэбди.

Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо үнгэрһэн 26 жэлэй турша дотор, советскэ арад болбол коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр, нүхэр Сталин, Танай хүтэлбэреэр, ленинизмын агууехэ идеянүүдые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ, манай оронийе хүсэн түгэлдэр индустриально-колхозно социалистическэ держава болгоо, социализм байгуулаа, социализмын агууехэ туйлалтануудые немецкэ ба японско империалистнуудһаа аршалан хамгаалаа, Европын, мүн бүхы дэлхэйн арадуудые фашистска богоолшолгын аюулһаа абараа, Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союзые бэхижүүлэн үргэдхөө, коммунизмые амжалтатайгаар байгуулжа байна.

Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо 26 жэлэй ойе манай Эхэ орон хадаа ороной социалистическэ ажахын ба культурын шэнэ хүсэн түгэс дэбжэлтын, дайнай һүүлэй сталинска табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөнэй оршон байдалда тэмдэглэжэ байна, энэ хадаа ленинско-сталинска хамагые илагша идеянүүдэй илан мандаһанай шэнэ, толотомо гэршэ мүн.

Бүхы советскэ арадтал адли, бурят-монгол арад болбол большевистскэ партиин хүтэлбэреэр, Танай эсэгэ ёһоной анхарал оролдолгын ашаар социалистическэ ажахыгаа, формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культураяа амжалтатайгаар хүгжөөжэ байна.

Республикын промышленна предприятинууд дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй дүрбэдэхи жэлэй дээшэлүүлэгдэһэн түсэбые 106,1 процент дүүргээ. Энэ хадаа промышленна продукци үйлэдбэрилгөөр дайнай урда тээхи 1940 оной хэмжээе 60 гаран процентээр үлүүлһэн байна.

1949 ондо республикын колхозуудта бүхы малай тоо толгой 164 мянгаар, шубуунуудай тоо 72 мянгаар олошороо. Таряа тушаалгаар гүрэнэй түсэб болзорһоо урид, 1949 оной октябрьда дүүргэгдэжэ, 500 мянгаһаа дээшэ пүүд таряан тогтоогдоһон түсэбһөө гадуур гүрэндэ тушаагдаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ һургуулинуудай, эмнэлгын болон культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай тоо олошороо; 1949 он — бурят-монгол арадай культурын саашадаа һалбаралгын жэл болоо.

Туйлалтаар һанаагаа амархагүй, амжалтануудаа зүбөөр сэгнэхэ, өөрынгөө хүдэлмэридэхи дутуу дундануудые эрид шууд элирүүлхэ ба урагшаа, шэнэ илалтанууд тээшэ хэлбэришэгүйгөөр дабшаха гээшэ агууехэ Ленинэй захяануудай нэгэн мүн. Нүхэр Сталин, Та, бидэние хододоо энээндэ һурганат.

Эдэ сэсэмэргэн заабаринуудые хүтэлбэри болгон, бидэнэр республикынгаа ажахын ба культурын шэнэ дэбжэлтын түлөө, марксистско-ленинскэ наукые оролдосо ехэтэйгээр шудалхын түлөө, үргэн олон ажалшадай коммунистическэ мэдэрэмжые дээшэлүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэбди.

Хүндэтэ нүхэр Сталин! Бурят-Монголой бүхы хүдэлмэришэд, колхозниигууд ба интеллигенци хадаа СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ зорюулан, дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй шиидхэхы жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө бүхы советскэ арадтай хамта үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна.

Бурят-Монголой АССР-эй ажалшад болбол СССР-эй Верховно Советдэ хэгдэхэеэ байгаа һунгалтануудта хабаадаха зуураа, үнгэрһэн һунгалтануудай үеынхидэл адляар, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө нэгэн һаналаар голосоважа, большевистскэ партие, советскэ гүрэние болон советскэ арадай агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталинние тойрон нигтаар жагсаһанаа, морально-политическэ нэгэдэлээ дахинаа баталан харуулха байна.

Манай дайшалхы, илагдашагүй туг — ленинизм мандаха болтогой!

Коммунизмын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ—Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой!

Ленинэй мүнхэ хэрэгые үнэнөөр үргэлжэлүүлэгшэ, коммунистическэ партиин ба советскэ арадай агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталин мандаха болтогой!

В. И. Ленинэй нүгшэһөөр 26 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шаналал-дурасхаалай заседани ССР Союзай Ехэ театр соо болобо

Советскэ арад ба гадаадын оронуудай оломиллион ажалшад болбол большевигүүдэй агууехэ партиин ба дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэнэй үндэһэ һуури табигша ба вождь, бүхы дэлхэйн ажалшадай гениальна багша Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһөөр 26 жэлэй ойе январиин 21-дэ тэмдэглээ.

Ленинскэ үдэрнүүдтэ манай ороной булан тохой бүриин советскэ хүнүүд хадаа үнгэрһэн жэлнүүдэй турша дотор манай Эхэ ороной дабажа гараһан героическа замые һанал бодолдоо оруулан, Владимир Ильичын дурасхаалые тэмдэглэбэ.

Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһөөр 26 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй, СССР-эй Верховно Соведэй ба РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумүүдэй, ВКП(б)-гэй МК ба МГК-гэй, ажалшадай депутадуудай Московско Областной ба Городской Соведүүдэй, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй, ВЛКСМ-эй МК ба МГК-гэй, ВЦСПС-эй Президиумэй шаналал дурасхаалай заседани партийна ба ниитын организацинуудай болон Советскэ Армиин түлөөлэгшэдэй байлсалгатайгаар болобо.

Шэнэхэн сэсэгүүдээр шэмэглэгдэһэн, В. И. Ленинэй ехэ портрет сценын гүнзэгыдэ харагдана.

Хүндэлэлэй Караул дуб дуугай зогсоно.

6 час, 50 минута. Нүхэр И. В. Сталин, нүхэд В. М. Молотов, Г. М. Маленков, Л. П. Берия, К. Е. Ворошилов, А. И. Микоян, Н. С. Хрущев, Н. А. Булганин, Н. М. Шверник, А. Н. Косыгин, М. А. Суслов, П. К. Пономаренко, М. Ф. Шкирятов Президиумэй столой саада тээ һууба. Хитадай коммунистическэ партиин вождь нүхэр Мао Цзе-дун ба Хитадай компартиин политбюрогой гэшүүн нүхэр Чжоу Энь-лай президиумдэ тэрэшэлэн һуулсаба.

Сугларагшад Ленинэй хэрэгые гениальна үргэлжэлүүлэгшэ нүхэр Сталинние бүхы зүрхэнһөө амаршална, зал соо нэрьемэ альгаташалганууд соностоно, заседанида хабаадагшад советскэ арадай агууехэ вождьдо гүнзэгы инаг дуратай ба баяр баясхалантай байһанаа мэдүүлнэ.

Заседаниин түрүүлэгшэ нүхэр Н. М. Шверник сугларагшадта хандан богони үгэ хэлэбэ.

Нүхэд! Агууехэ революционер, гениальна оюун бодолшо, большевигүүдэй коммунистическэ партие эмхидхэгшэ, дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэнэй үндэһэ һуури табигша Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһөөр 26 жэлэй ой мүнөөдэр гүйсэбэ.

Владимир Ильич Ленинэй дурасхаалые хүл дээрээ бодожо ёһолхые гуйнаб. (Анир шэмээгүйгөөр хүнүүд бүгэдөөрөө бодоно).

Героическа ажалаар ба габьяануудаар халима дүүрэн, өөрынгөө бүхы бусалма ажабайдалые Владимир Ильич Ленин хадаа хүдэлмэришэн анги ба таряашадые капиталистнууд болон помещигүүдэй засагһаа сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ, пролетарска социалистическэ революциин илалтын түлөө, пролетаридай диктатурые тогтоон байгуулхын түлөө тэмсэлдэ үгэһэн байгаа.

Владимир Ильич Ленинэй хүтэлбэреэр большевистскэ парти хадаа манай оронд советскэ байгуулалта бии болгоо, социалистическэ обществын үндэһэ һууринуудые табяа, социализм байгуулалтын үргэн замда ажалшадые оруулаа. Ленинэй идеянүүд хадаа Советскэ Союзай арадуудай бодото ажабайдалда, промышленностиин, хүдөө ажахын бурьялма ургалтын практикала, наука, техникэ, культурын хүгжэлтэдэ, социалистическэ обществын ажабайдалай бүхы үзэгдэлнүүдтэ хамагай тодорхойгоор ба гүнзэгыгөөр бэелүүлэгдээ.

Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһэнэй һүүлээр, нүхэр Сталин түрүүтэй большевистскэ парти хадаа марксистско-ленинскэ тугые дээрэ үргэһэн, илалтануудые хойно хойноһоонь туйлан, ленинскэ замаар манай оронийе хүтэлһэн байна. Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро, советскэ арад хадаа манай орондо социализмын илалтые бэелүүлһэн ба дайнай хойто тээхи үедэ арадай ажахые һэргээн бодхоохо, арадай ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээе саашадань дэбжүүлхэ ябадалые туйлаһан байха юм.

Советскэ Союзай амжалтанууд хадаа капиталай дарлалтаһаа өөрыгөө сүлөөлхын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай бадархын түлөө, демократи ба социализмын түлөө тэмсэлдэ этигэхэ этигэлые капиталистическэ оронуудай олон миллион ажалшадай сэдьхэлдэ түрүүлнэ. Большевигүүдэй коммунистическэ партиин бата хатуу гарта, Ленинэй хэрэгые агууехэ үргэлжэлүүлэгшэ ба Ленинэй үнэн соратник нүхэр Сталинай гарта байгаа, Ленинэй агууехэ туг хадаа хүн түрэлтэнэй сүлөө ба зол жаргалай түлөө энэ тэмсэлдэ бидэние зоригжуулна. **(Нэрьемэ альгаташалганууд).**

Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэреэр советскэ арад коммунизмын илалта тээшэ ленинскэ замаар саашадаашье дабшаха байна!

Нүхэр Шверник гашуудал-дурасхаалай заседани нээгдэбэ гэжэ соносхоно.

Нүхэр П. Н. Поспеловтэ элидхэлэй үгэ үгтэнэ.

Нүхэр Поспелов хадаа коммунизмын замаар дабшажа ябаа манай арадай хүдэлөөе толгойлон, советскэ обществын хүтэлбэрилхы хүсэн—Ленин—Сталинай алдарта парти тухай хэлэнэ.

Ленин—Сталинай агууехэ ба илагдашагүй тугые, Ленин—Сталинай героическа партие, агууехэ советскэ арадые, дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэдые хүндэлэн ёһолоод, советскэ арадые коммунизмын бадаралта тээшэ жолоодогшо инаг вождь, эсэгэ ба багша, хүнтүрэлтэнэй гэрэлтэ гени—нүхэр Сталинние хүндэлэн ёһолоод, нүхэр Поспелов элидхэлэе түгэсхэнэ.

Эдэ үгэнүүдынь удаан замхашагүй, нэрьемэ альгаташалгаар угтагдана.

Манай ороной ба бүхы дэлхэйн ажалшад агууехэ Ленинэй дурасхаалые хүндэлэн тэмдэглэнэ

ЛЕНИНГРАД.

Большевигүүдэй партиин агууехэ үндэһэ һуури табигша, советскэ гүрэние байгуулагша, бүхы дэлхэйн ажалшадай вождь ба багша В. И. Ленинэй нүгшэһөөр 26 жэлэй ойе Ленинград городой ажалшад бүхы оронтойгоо хамта хүндэлэн тэмдэглэбэ.

В. И. Ленинэй нүгшэһөөр 26 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шаналал-гашуудалай заседани С. М. Кировэй нэрэмжэтэ оперо ба балетэй академическэ театр соо болобо.

КИЕВ

Большевистскэ партиин ба советскэ гүрэнэй үндэһэ һуури табигша В. И. Ленинэй нүгшэһөөр 26 жэлэй ойе Украинын ажалшад бүхы советскэ арадтаяа хамта тэмдэглэнэ. В. И. Лениндэ зорюулагдаһан шаналал-гашуудалай сугланууд республикын бүхы городуудта ба тосхонуудта болоо.

МИНСК.

В. И. Ленинэй дурасхаалда зорюулагдан, Минск городой партийна, советскэ ба общественнэ организацинуудай болон сэрэгэй частьнуудай түлөөлэгшэдэй шаналал-гашуудалай заседани болоо.

Белоруссиин КП(б)-гэй Минскэ обкомой секретарь В. Е. Чернышев «26 жэлдэ Ленингүйгөөр, И. В. Сталинай хүтэлбэреэр, ленинскэ замаар» гэһэн элидхэл хэбэ.

Белоруссиин бүхы городууд ба тосхонуудта В. И. Ленинэй дурасхаалда зорюулагдаһан сугланууд болоо.

БАКУ

В. И. Ленинэй нүгшэһөөр 26 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шаналал-дурасхаалай заседани Азербайджанска филармонидо болобо.

Заседани нээхэ зуураа, Азербайджанай КП(б)-гэй Бакинска комитедэй секретарь А. М. Малютин хадаа В. И. Ленинэй дурасхаалые хүл дээрээ бодожо, хүндэлхые дурадхаба.

Азербайджанай КП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь Г. М. Гасанов «26 жэлдэ Ленингүйгөөр, нүхэр И. В. Сталинай хүтэлбэреэр, ленинскэ замаар» гэһэн элидхэл хээ.

КИШИНЕВ.

В. И. Ленинэй нүгшэһөөр 26 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, шаналал-гашуудалай заседани Молдавска музыкально-драматическа театрта болобо.

Молдавиин КП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь нүхэр Д. Г. Ткач «26 жэлдэ Ленингүйгөөр, нүхэр И. В. Сталинай хүтэлбэреэр, ленинскэ замаар» гэһэн элидхэл хэбэ.

ХИТАД.

ПЕКИН, Январиин 21. (ТАСС). Январиин 21-эй үдэшэ хитад—советскэ хани барисаанай общество В. И. Ленинэй нүгшэһөөр 26 жэлэй ойтой дашарамдуулан, шаналал-дурасхаалай суглаа хээ гэжэ Синхуа агентство мэдээсэнэ. Суглаан дээрэ 1000 шахуу хүн сугларaa.

Хитад-советскэ хани барисаанай обществын генеральна секретарь Цянь Цзюнь-жуй хадаа В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай элидхэл хэбэ.

Хитад арадай агууехэ илалтань Ленинэй һургаалтай таһаршагүй холбоотой байна гэжэ элидхэлшэ мэдүүлбэ. Суглаанай һүүлээр В. И. Лениндэ зорюулагдаһан кино-фильм харуулагдаа.

ВЕНГРИ.

БУДАПЕШТ. Большевистскэ партиин ба советскэ гүрэнэй агууехэ байгуулагша, уласхоорондын пролетариадай гениальна вождь Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһөөр 26 жэлэй ойтой дашарамдуулан, шаналал-гашуудалай заседани Будапештдэ болоо.

Венгерскэ ажалшадай партиин политбюрогой гэшүүн, культурын министр Иожев Ревай хадаа агууехэ Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай элидхэл хэбэ.

РУМЫНИ.

БУХАРЕСТ. Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһөөр 26 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шаналал-дурасхаалай заседани Бухарестдэ болоо. Румынска хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй гэшүүн Леонтин Саладжану гэгшэ агууехэ Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай элидхэл хэбэ.

ЛЕНИН—СТАЛИНАЙ АГУУЕХЭ БА ИЛАГДАШАГҮЙ ТУГ ДОРО—КОММУНИЗМЫН ИЛАЛТА ТЭЭШЭ

В. И. Ленинэй нүгшэһэн үдэрһөө хойшо үнгэрһэн XXVI жэлэй ойдо зорюулагдаһан шэнгэлал-дурасхаалай заседани сээрэ, 1950 оной январиин 21-дэ Москвада, нүхэр П. Н. ПОСПЕЛОВЭЙ хэлэһэн элидхэл

Нүхэдүүд!

Манай советскэ революциин эсэгэ, большевистскэ партиие ба социалистическа гүрэниие үндэһэлэн байгуулагша, бүхы дэлхэйн ажалшадай агууехэ багша, вождь ба хани нүхэр — Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһэн 1924 оной январиин 21-нэй гашуудалта үдэрһөө хойшо хорин зургаан жэл үнгэрбэ.

Ленинэй нэрэ хадаа ажалшадта ба мүлжэгдэгшэ ниитэдэ эгээл ехээр дурлагдадаг нэрэ мүн. Ленинэй мүнхэ хэрэг оршон мандажа байна, хэтэ мүнхэдөө оршон мандажа байха байна. Владимир Ильич Ленинэй бэлэдхэһэн Агууехэ социалистическэ революциин 1917 оной Октябрьда болоһондонь манай арад ба бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн Владимир Ильич Ленинд уялгатай, энэ революци хадаа бүхэдэлхэйн түүхын шэнэ үеые, капитализмын һандаран уналгын ба социализмын түгэс илалтын үеые нээгээ, хүн түрэлтэнэй бодото түүхын эхин болоо.

«Капитализмые ба тэрэнэй үлэгдэлнүүдые үгы хэлгэ, коммунистическэ ёһо гуримай үндэһэ һууринуудые табилга хадаа бүхэдэлхэйн түүхын мүнөө эхилһэн шэнэ үеын удхань болоно»—гэжэ Ленин заадаг һэн. (Зохёолнууд, т. XXV, нюур 469).

Владимир Ильич Ленин болбол байлдаануудта хатуужаһан коммунистическэ партиие байгуулаа, хүмүүжүүлээ. Тэрэнэй хүтэлбэри доро ябажа манай арад дэлхэй дээрэ хүдэлмэришэд ба таряашадай түрүүшын социалистическэ гүрэн байгуулжа эхилээ һэн, империалистнуудай ба сагаангвардеецүүдэй добтолгоһоо өөрынгөө түрэл советскэ гүрэниие аршалан хамгаалаа һэн. Ленин болбол манай орон дотор социализм байгуулгын агууехэ зорилгые зааһан ба энэ зорилгодоо хүрэхэ гол замые хараалһан байна.

Ленинтэй хамта нүхэр Сталин партиие байгуулһан, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциие толгойлһон, советскэ гүрэниие байгуулһан байна. Гражданска дайнай ба интервенциин үедэ социалистическэ Эсэгэ ороноо хамгаалгые, амгалан сагай байгуулалтада оролгые Ленинтэй хамта нүхэр Сталин хүтэлбэрилөө. Ленинэй хэрэгые тэрэнэй үнэн шаби, хани ба соратник нүхэр Сталинай үргэлжэлүүлһэн ба үргэлжэлүүлжэ байһаниинь манай ороной, мүн бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй агууехэ зол хуби байба. (**Үни удаан үргэлжэлһэн нэрьемэ альгаташалганууд**). Нүхэр Сталин болбол олон зуун миллион ажалшадай тэмсэлэй ба илалтын замые марксизм-ленинизмын научна теориин гэрэлээр тодоруулан, манай арадые ба бүхы түрүү хүн түрэлтэниие түүхын шэнэ замуудаар ленинскэ сэсэн мэргэнээр хүтэлжэ ябана. Ленинскэ захяа заабаринуудые нангинаар дүүргэжэ байһан нүхэр Сталинда бидэнэр хадаа оло олон үетэнэй хуби заяае үнэхөөр шиидхэжэ байһан социализмын агууехэ илалтануудай түлөө уялгатайбди.

Ленинэй захяа заабаринуудай ёһоор, нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро манай орон дотор социалистическэ общество байгуулагдаа, коммунизм байгуулга амжалтатайгаар дэлгэрүүлэгдэжэ байна. Советскэ Союз болбол хүсэн түгэлдэр социалистическэ гүрэн, уласхоорондын бүхы оршон байдалда нүлөө үзүүлдэг, ажалшадай аша туһала энээниие үг үндэһөөрнь хубилгадаг, уласхоорондын ехэ хүсэн болоо. Европын ба бүхы дэлхэйн арадуудые фашистска богоолшолгоһоо абарһан социализмын орон, арадуудай тэгшэ эрхын ба хани барисаанай орон хадаа эб найрамдалай, демократиин ба социализмын эбдэршэгүй тулгуури болоо.

Эгээл тиимэһээ, манай ороной ба бүхы дэлхэйн ажалшад Ленинэй хэрэгэй агууехэ үргэлжэлүүлэгшэ нүхэр Сталинай түрэһөөр 70 наһа гүйсэһэн үдэрые тон халуун инаглалтайгаар тэмдэглээ. (**Үни удаан үргэлжэлһэн, нэрьемэ альгаташалганууд**). Иосиф Виссарионович Сталинай түрэһөөр 70 наһанай ойе һайндэрлэлгэ хадаа нүхэр Сталиниие өөрынгөө инаг багша ба хани, эб найрамдалай ба эрхэ сүлөө болон зол жаргал тээшэ хүн түрэлтэнэй хүдэлөөнэй туг гэжэ харадаг, эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай, бүхы оронуудай ажалшадай нигта жагсаалай ба хани барисаанай бүри үзэгдөөгүй ехэ хүсэтэй, һүр жабхаланта демонстраци болоо! (**Нэрьема альгаташалганууд**).

I. Ленинэй захяа заабаринуудые бэелүүлэн, советскэ арад коммунизм тээшэ этигэлтэйгээр дабшажа ябана

Манай орон дотор социализмын илалтые хангахын тулада, технико-экономическа талаараа гээгдэнги байһан манай Эхэ орониие хүсэн түгэлдэр социалистическэ держава болгохын тулада манай парти айхабтар ехэ бэрхэшээлнүүдые дабаха ушартай болоһон байна. Ленин—Сталинай парти манай арадые социализмын илалтада хүргөө, Европын ба Азиин хэдэн оронуудта социализмын ба демократиин түүхэтэ илалтануудые туйлаха шиидхэхы условинуудые бии болгожо шадаа, яахадааб гэхэдэ, энэ хадаа, түбхын түрүүндэ марксистска парти, ленинскэ парти мүн, яахадааб гэхэдэ, партиин политикань общество тухай марксистско-ленинска наукын үндэһэ һуури дээрэ ябуулагдана. Ленин—Сталинай парти болбол марксизм-ленинизмын хамагые илагша һургаалай үнэн компасые өөрынгөө бүхы ажал-ябуулгада, түүхын бүхы шуурган ба түүхын замай зигзагууд дундуур ябахадаа хүтэлбэри болгоһон байгаа, хүтэлбэри болгожо байна, тус һургаалые нүхэр Сталин хүгжөөжэ ба баяжуулжа байна.

Маркс ба Энгельс научна коммунизмын теориие анха түрүүн зохёогоо һэн, капитализм хадаа түүхын ёһоор һэлгэгдэхэ олониитын байгуулалта юм гэжэ научнаар тодоруулаа һэн, буржуазин заатагүй унаха ба засагые пролетариадай гартаа абаха байһаниие, социализмаар капитализмын заатагүй һэлгэгдэхэ байһаниие тодоруулаа һэн. Маркс ба Энгельс хадаа капиталистическэ байгуулалтые үгы хэхэ агууехэ түүхэтэ үүргэее, өөрынгөө хүсэнүүдые мэдэрхэ ябадалда хүдэлмэришэн ангиие һургаһан байгаа. Тэдэнэр пролетариадта хүсэн түгэлдэр духовно зэбсэг—революционно теори үгэһэн байгаа.

Маркс Энгельс хоёр өөһэдынгөө үеын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнтэй, тэрэнэй түрүү тэмсэгшэдтэй нигта холбоотой байһан юм. Хүдэлмэришэдэй революционно хүдэлөөн. Марксын хүтэлбэри доро байгуулагдаһан Хүдэлмэришэдэй Уласхоорондын Товарищество хадаа хуушан, капиталистическэ обществын орондонь түрэжэ байгаа шэнэ обществые уридшалан соносхогшо мүн гэжэ тэдэнэр харадаг байгаа.

«...Экономическа үгырэл ядаралта ба политическэ дэмырһэн хуушан обществодо эсэргүү шэнэ общество түрэжэ байна, тэрэнэй уласхоорондын принципынь—**эб найрамдал болохо юм, ушарынь арад бүхэндэ хамагай дээдэ нэгэл юумэ—ажал болохо юм!**»—гэжэ Маркс франко-прусска дайн тухай Хүдэлмэришэдэй Уласхоорондын Товариществын Генеральна Соведэй Түрүүшын уряа соо сэсэнээр бэшээ һэн.

Манай орон дотор 1917 оной Октябрьда түрэһэн, советскэ засагые, ажалшадай засагые тогтооһон ба эб найрамдалые өөрынгөө уласхоорондын принцип болгоһон шэнэ, социалистическэ общество хадаа «социализм гээшэ дотороо асари ехэ хүсэнүүдтэй байна, тиин мүнөө хүн түрэлтэн хүгжэлтын шэнэ, үзэгдөөгүй ехэ толотомо арга боломжонуудые асаржа байгаа шатада шалжэн оробо» гэһэн манай хэзээдэ мүнхэ багша Ленинэй үгэнүүдэй гайхамшагта зүбые бүгэдэндэ гэршэлэн харуулаа. (Зохёолнууд, т. XXVII, нюур 415).

Капитализмын үшөө өөдөө гараха шугамаар хүгжэжэ байһан үедэ, пролетарска революци хадаа заатагүй бэелүүлэгдэхэ сагай үшөө тулажа ерээгүй байһан үедэ Маркс—Энгельс хоёр ажаһуугаа. Тэдэнэр капиталистическэ байгуулалтын уналгые ба шэнэ общество тогтоолгые хараагүй, иимэ **общество түрэхэ** гэжэ тэдэнэр научна тодоор уридшалан хэлэһэн байгаа.

Марксын ба Энгельсын хэрэгые шэнэ үеын, империализмын ба пролетарска революцинуудай үеын оршон байдалда Ленин Сталин хоёр үргэлжэлүүлээ. Капитализмын уруугаа орохо шугамаар хүгжэдэг болоод байһан, урданай «һалбаржа байгаа» капитализмын үхэжэ ба үмхиржэ байһан капитализм болоод байһан, империализмын үедэ капитализмын хүгжэлтын хуули ёһонуудые Ленин дэлгэн харуулаа. Ленин болбол нэгэ орон дотор социализмын илажа болохые теоретическэ ёһоор баримталан тодоруулһан байна.

Дэлхэйн империалистическэ фронтын гэнжэнь Ленинэй ба Сталинай хүтэлбэри доро анха түрүүн таһа сохигдоо һэн. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци илаа һэн.

Ленин болбол өөрынгөө бүхы ами наһые хүдэлмэришэн ангиин хэрэгтэ, социализмын илалтын хэрэгтэ зорюулаа. Ленин хадаа социализмын илалтада хүргэхэ замуудые элеэр, тодоор харадаг, манай орон дотор ба уласхоорондын хэмжээн дээрэ социализмын илалта хангахын тулада ямар замаар ябаха хэрэгтэйб гэжэ манай партида ба арадта захяа заабаринуудые үгэһэн байгаа.

Социализм тээшэ дабшалтын замуудые заахадаа, В. И. Ленин болбол манай орониие индустриализацилха зорилго тон хурсаар табяад, бэеэ даанхай орон бологшо бидэнэр индустриализацигүй һаа юрэнхылөө хосорхобди гэжэ һэргылүүлэн хэлэһэн юм. Ленинскэ стратеги болбол хүдэлмэришэн ангиин зүгһөө таряашадые хүтэлбэрилхэ ябадал бэелүүлжэ, томо машинна индустри һэргээн бодхоолгые ба хүгжөөлгые, электрификациин түсэб бэелүүлгые хангаха ба энээнэй үндэһэ һуури дээрэ таряашадай жэжэ ажахые социалистическэ ёһоор шэнэлхэн байгуулгые бэелүүлхэ гэһэн хараа бодолтой байгаа.

«...Хэрбээ Росси үргэн олон электрическэ станцинуудтай ба хүсэтэ техническэ түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдтэй болоо һаань, манай ажахын коммунистическэ байгуулалта хадаа ерээдүйн социалистическэ Европодо ба Азида үльгэр жэшээ болохо байна»,—гэжэ Ленин уридшалан хэлэдэг һэн. (Зохёолнууд, т. XXVI, нюур 48).

Ленинизмын дайсадта эсэргүү тэмсэхэдээ нүхэр Сталин болбол нэгэ орон дотор социализм илажа болохо гэһэн теориие аршалан хамгаалһан ба хүгжөөһэн, социализм байгуулгын ленинскэ стратегическа түсэбые тодорхой болгоһон байна, тэрэ түсэбэй эхин пунктнь индустриализациин идея байһан юм.

Ленинскэ захяа заабаринуудые даган ябажа, нүхэр Сталин болбол манай социалистическэ Эсэгэ ороной бэеэ даанхай байдалые сахихын ба социализмын илалта хангахын тулада социалистическэ индустриализациие түргэн темптэйгээр бэелүүлхэ зорилго партиин ба арадай үмэнэ гайхамшаг мэргэнээр табиһан байгаа. 1931 оной февральда социалистическэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй түрүүшын Бүхэсоюзна конференци дээрэ нүхэр Сталин иигэжэ хэлээ һэн:

«Бидэнэр түрүү оронуудһаа 50—100 жэлээр гээгдээбди. Бидэнэр энэ зайе 10 жэл соо гүйжэ гараха ёһотойбди. Нэгэ һаа бидэнэр энээниие хэхэбди, үгы һаа бидэниие нуга дараха».

Манай орон нүхэр Сталинай зааһан түүхэтэ болзор соо социалистическэ индустриализациин агууехэ хэрэг бэелүүлээ. Имагтал нимэһээ арбан жэл үнгэрөөд байхада, 1941 ондо, хорото муухайгаар мандаа добтолһон гитлеровскэ Германи, бидэниие нуга даража шадаагүй. Бүхы континентальна Европын экономикые өөртөө алба хэхээр табиһан гитлеровскэ Германиие социализмын орон өөрынгөө сэрэгэй ба технико-экономическа хүсөөр буляа. Социализмын орон хадаа фашизмда эсэргүү үхэлтэ тэмсэл сооһоо илажа гараа, Европын арадуудые фашистска богоолшолгоһоо сүлөөлөө.

Социализмын энэ бүхэдэлхэйн—түүхэтэ илалтын **түлөө советскэ** арад хамагай түрүүндэ партиин ба арадай агууехэ вождиин ба багшын сэсэмэргэн хүтэлбэридэ уялгатай, бүхы саг үенүүдэй агууехэ стратег ба полководец нүхэр Сталинда уялгатай. (**Нэрьемэ, үни удаан замхашагүй альгаташалганууд**).

Ленин—Сталинай парти болбол манай орон дотор социализм байгуулгын агууехэ программаар ниитэ зониие зоригжуулаа, социализмын илажа болохо байһанда этигэхэгүй меньшевистскэ үзэлые партида ба арадта халдаажа гэжэ хүсэһэн, капитализмые һэргээхэ замда манай ороние эрьюулэн оруулхэ һэдэлгэ хэһэн урбагшад ба капитулянтнуудые бута сохёо. Эдэ бүхы меньшевистскэ хог богууд — троцкистнууд, зиновьевецүүд, бухаринецууд, буржуазна националистнууд—хэзээдэшье марксистнууд байгаагүй юм, харин марксистнууд болон баг нэмэрдэг, бэеэ харуулдаг лэ байгаа. Тэдэнэй урбалгын позициин, капиталистическэ хүреэлэлгын сэхэ агентура болоһонойнь, Эхэ орондоо урбагшад болоһонойнь үндэһэ һуури хадаа капиталистическэ системэ «хамагһаа хүсэтэй» гэһэн худал бодолой үмэнэ тон муухайгаар, богоол ёһоор һүгэдэхэ ябадал байгаа.

Манай орон дотор социализм илажа болохо гэһэн ленинско-сталинска теори ниитэ зоной дунда нэбтэрээд, материальна түгэлдэр хүсэн болоо, сталинска табанжэлнүүдэй үедэ советскэ хүнүүдэй героическа ажалдань бэелүүлэгдээ. Түүхын тон богони болзор соо манай ороной түхэл шарай хубилаа, урда сагһаа уг унгитай хэдэн зуун жэлэй гээгдэл хатэдээ үгы хэгдэһэн байгаа.

Нүхэр Сталин манай арадые социализмын бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтада хүргөө. Тиин, манай үдэрнүүдтэ ленинскэ сэсэн үгэнүүд гайхамшагта тодоор бэелүүлэгдээ—ажахын коммунистическэ байгуулалтамнай Европын ба Азиин арадай демократиин оронуудта үльгэр жэшээ болоо!

Ленин болбол революциин гениин сэсэн бодолоороо ерээдүйн хэдэн арбан жэлнүүдые нэбтэ харадаг байгаа. Ленин хадаа манай дотоодын зорилгонуудай шиидхэлгые — таряашад тушаа пролетариадай хүтэлбэрилхы үүргэ бэелүүлгые, ороноо индустриализацилгые, кооперативна түсэбэй үндэһөөр таряашадые социализмын замда оруулалгые—уласхоорондын удхатай зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэтэй таһаршагүй холбодог һэн.

Пролетариадай агууехэ стратег хадаа империализмаар дарлагдаһан арад ниитын гүн дунда болгожо байгаа түүхэтэ асари ехэ процессүүдые эгээл эхиндэнь хаража шададаг һэн. Капиталистическэ богоолшолгодо эсэргүүсэн, тэрэнэй эгээл муу янзань болоһон империализмда эсэргүүсэн бодожо байгаа шэнэ шэнэ олон зуун миллион тэмсэлшэдые Ленин хэдэн арбан жэл урид харадаг байгаа.

«Хосоржо байгаа капиталистическэ богоолшолгые аршалан хамгаалхын түлөө элдэб бүхы бүдүүлиг, зэрлиг аашануудые ба гэмтэ ябалалнуудые хэхээр» империалистическэ буржуазин бэлэн байбашье һаань, дэлхэйн хүн зоной тон олонхи хадаа өөрыгөө сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ түүхын хүгжэлтын ябасаар үзэгдөөгүй түргэнөөр элсүүлэгдэжэ байна, тиимэһээ «социализмын түгэс бүрин илалта гүйсэдөөр ба заатагүй хангагдаха» гэжэ Ленин заалаг һэн. (Зохёолнууд, т. XXVII, нюур 417).

«Таряашадтай 10—20 жэл соо зүбөөр харилсаад байбал, (ургажа байгаа пролетарска революцинуудай удаараашье һаань), бүхы дэлхэй дээрэ илалта хангаглаха, тиигээгүй һаа 20—40 жэл соо сагаангвардейскэ террорэй зоболон тохёолдохо.

Али нэгэниинь болохо. Ондоо юумэ гэжэ байхагүй»,—гэжэ Ленин 1921 ондо бэшээ һэн (Зохёолнууд, т. XXVI, нюур 313).

Колхозно байгуулалтые зохёогшо нүхэр Сталинай сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро манай парти хадаа таряашад тушаа ленинскэ политика бэелүүлгые хангаа, засагаа гартаа абаһанай һүүлээр пролетарска революциин тон хүндэ зорилгые—хэдэн арбаад миллион таряашадые социализмын замда оруулха, энээнэй үндэһөөр эгээл олон тоото мүлжэгшэ ангиие—нюдарган баяшуулые усадхаха ябадалые амжалтатайгаар шиидхээ, колхозно байгуулалтын бэхижэлгые ба хүгжэлтые хангаа.

Һүүлэй хорин табан жэл соо коммунистическэ партиин ба советскэ арадай хэһэн юумые манай мүнхэ эсэгэ, агууехэ Ленин, нюдөөрөө хараха аргатай байһан һай!

1921 ондошье барга бүдүүлиг ба зэрлиг шахуу байдалтай байһан, манай Эхэ ороной үргэн ехэ газар дайда дээгүүр олон арбаад ба зуугаад мянган тракторнуудые, түрүү зэргын олон зуун заводуудые, электростанцинуудые, шахтануудые, руднигуудые, нефтиин үйлэдбэриие агууехэ Ленин хараха аргатай байһан һай. Коммунизмда дамжан орохын тулада шухала хэрэгтэй ажалай дээдэ бүтээсын үльгэр жэшээе өөһэдынгөө шэн зоригто, творческо хүдэлмэреэр бэелүүлжэ байгаа манай олон мянган түрүү стахановецуудые, манай түрүү эрэгтэй, эмэгтэй колхознигуудые, олон мянган алдарта Социалистическэ Ажалай Геройнуудые агууехэ Ленин хараха аргатай байһан һай...

Арадай демократиин оронуудһаа ерэһэн таряашадай хэдэн арбаад ба зуугаад делегацинуудые агууехэ Ленин манай колхозно ба совхозно полинууд дээгүүр хараха аргатай байһан һай...

Владимир Ильич хадаа партиин XI съезд дээрэ хэлэһэн сэсэн мэргэн үгэнүүдээ манай партида, манай арадта ямар ехэ омогорхолтойгоор дабтаха байгааб: «Олон миллион ба олон зуун миллион хүнүүдтэ эды ехэ хоро хэхэ, үгырэл ба зоболон ушаруулжа үшөө болохо дэлхэй дээрэхи ямаршье хүсэн хадаа манай революциин үндэһэн туйлалтануудые гэдэргэнь тэхэрюулжэ шадахагүй, яахадааб гэхэдэ, энэ хадаа мүнөө ганса «манай» бэшэ, харин бүхэдэлхэйн түүхэтэ туйлалтанууд мүн». (Зохёолнууд, т. XXVII, нюур 271).

Ленинскэ захяа заабаринуудые бэелүүлэн, советскэ арад коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро, Ленинэй мүнхэ хэрэгэй агууехэ үргэлжэлүүлэгшын — нүхэр Сталинай сэсэн мэргэн ударидалга доро коммунизм тээшэ этигэлтэйгээр дабшажа ябана.

В. И. Ленинэй нүгшэһэн үдэрһөө хойшо үнгэрһэн хорин зургаадахи жэлэй ойе советскэ арад болбол социалистическэ ажахын ба культурын бүхы һалбарида туйлагдаһан шэнэ хүсэтэ дэбжэлтын оршон байдалда тэмдэглэжэ байна. Дэлхэйн хоёрдохи дайнда хүшэр хүндэ бэрхэшээлнүүдые ба хохидолнуудые хэнһээшье ехээр үзэһэн Советскэ Союз хадаа дайнай һүүлээр арадайнгаа ажахын һэргээн бодхоолгын бэрхэшээлнүүдые дабажа шадахагүй бэзэ гэжэ империалистическэ бүлэгүүдэй найдаһан хүн зониие зэбүүрхүүлхэ найдабари хосорон һалаба гэжэ мүнөө бүхы дэлхэй этигэн ойлгоо. Фашистска хара барганарай бүримһэн шатааһан советскэ городууд ба тосхонууд үнэһэ шандаруу ба һандархай сооһоо ургаи бодожо байна. Гитлеровецүүдэй һандаргаһан асари ехэ заводууд, электростанцинууд, шахтанууд советскэ патриодуудай героическа ажалай ашаар үзэгдөөгүй богонихон болзор соо һэргээн бодхоогдоо. Дайнай һүүлэй табанжэлэй дүрбэн жэл соо манай орон дотор гүрэнэй 5200 промышленна предприятинууд баригдаа, һэргээн бодхоогдоо, ашаглалгада оруулагдаа. Капитальна барилгын иимэ темпнүүдые түүхэ үшөө мэдэхэгүй байгаа! Дайсанай эзэмдэлгэдэ дайрагдаһан районуудта промышленна үйлэдбэрилгын дайнай урда тээхи хэмжээн туйлагдаа.

Дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй түсэб болзорһоо урид дүүргэгдэжэ байна. 1949 оной дээшэлүүлэгдэһэн түсэб промышленностяар бүхы дээрэнь 103 процент гүйсэдхэгдөө. 1949 ондо СССР-эй бүхы промышленна продукциин хэмжээн дайнай урда тээхи 1940 оной үйлэдбэрилгые 41 процентээр үлүүлэн гараа, тиихэдэ 1949 оной дүрбэдэхи кварталда промышленна үйлэдбэрилгын ниитэ хэмжээн дайнай урда тээхи хэмжээе 53 процентээр үлүүлэн гараа. 1916 оной февралиин 9-дэ һунгагшадай үмэнэ хэлэһэн түүхэтэ үгэдөө нүхэр Сталинай табиһан —промышленностиин ба хүдөө ажахын дайнай урда тээхи хэмжээе һэргээн болхоогоод, удаань энэ хэмые нилээд ехэ хэмжээгээр үлүүлэн гараха гэһэн зорилго советскэ хүнүүдээр нигэжэ бэелүүлэгдэнэ.

Һэргээн бодхоолгын ба дайнай хойто тээхи дэбжэлтын зорилгонууд хүдөө ажахыда мүн лэ амжалтатайгаар шиидхэгдэжэ байна. Орооһо таряанай проблемэ шиидхэглээ, хүдөө ажахын мүнөө үеын гол зорилго — ниитын малажалые дэбжүүлхэ гурбанжэлэй түсэбые дүүргэлтэ хэлбэришэгүйгөөр шиидхэглэжэ байна, энэ түсэбые дүүргэлтэ хадаа 1951 ондо малажалай продукциие 1948 онтой сасуулбал нэгэ хахад дахинһаа бага бэшээр дээшэлүүлхэ ёһотой.

Байгаалиие хубилгаха түүхэдэ үшөө үзэгдөөгүй ехэ сталинска түсэбые олон миллион эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд үгаа ехэ зоригжолтойгоор, творческо үүсхэлтэйгээр бэелүүлжэ байна, тэрэнэй дүүргэлтэ хадаа үндэр ба тогтууритай ургаса, байгаалиин уршагта ушаралнуудһаа дулдыдахагүй ябадал хангаха, манай орон дотор хэрэглэлэй зүйлнүүдые хүсэд баян болгохын нэгэн шиидхэхы эшэ үндэһэ мүн болоно. Байгаалиие советскэ хүнүүдэй амжалтатайгаар хубилгажа ба өөрынгөө мэдэлдэ абажа байһан үе ерээ. Энэ болбол ерэжэ байгаа коммунизмын агууехэ үеын хараа тэмдэг мүн.

Дайнай һүүлэй үедэ социалистическэ индустриин туһаламжаар социалистическэ хүдөө ажахыдахи үйлэдбэрилгын хүсэнүүд таһалгаряагүй ургажа байна. Социалистическэ хүдөө ажахыда олон зуун мянган тракторнууд, комбайнууд, эгээл шэнэ хүдөө ажахын машинанууд, модо һуулгадаг станцинуудта хүсэтэ зэбсэг түхеэрэлгэнүүд улам улам олоор ерэжэ байна. Техническэ зэбсэгжэлгын ургахатай хамта социалистическэ газартаряалангай культура улам бүри дээдэ хэмжээндэ хэлбэришэгүйгөөр ургадэнэ. Хүдөө ажахын техникые ба агрономическа наукые улам бүри эрхимээр шудалжа байһан үнэхөөрөө алтан кадрнууд социалистическэ хүдөө ажахыда бии болоод, ургажа байна. Колхозно деревнидэ электрификаци, радиофикаци, кинофикаци улам үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ байна, городской гэрнүүдэй түхэлөөр гэр байрын шэнэ барилга эхилжэ байна. Город ба деревниин хоорондохи хэтэ заяанай илгаа улам түргэнөөр арилгадажа, усадхагдажа байна, тэрэ хадаа коммунизмда дамжан орохын нэгэн үндэһэн услови мүн.

Арадай ажахын түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэлгэ ба үлүүлэн дүүргэлгэ, дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэарадай хүсэтэ социалистическэ мүрысөөн хадаа социалистическэ байгуулалтын агууехэ ажа мүнхэ, творческо хүсэнэй, капиталистическэ байгуулалтаһаа тэрэнэй булюу һайн байһанай эли тодо шэнэ гэршэ баримта мүн. Советскэ олониитын ба гүрэнэй байгуулалта хадаа ямаршье советскэбэшэ олониитын байгуулалтада орходоо, обществын эмхидхэлэй эрхим формо мүн байһаниинь дайнай хойто тээхи үедэ арсашагүй баримтануудаар бүхы дэлхэйн үмэнэ шэнэ хүсэтэйгөөр гэршэлэгдээ.

«Манай революци, — гэжэ нүхэр Сталин стахановецуудай Бүхэсоюзна зүблөөн дээрэ хэлэһэн өөрынгөө үгэ соо хэлээ һэн, — капитализмын гэнжэнүүдые таһа сохиһон ба арадта эрхэ сүлөө үгэһэн ганса революци байхаһаа гадна, мүн шанга шадалтай ажабайдалай тулада арадта материальна условинуудые үгэжэ үрдиһэн байна. Энэ хадаа манай революциин хүсэниинь ба илагдашагүйнь гээшэ».

Арадай ажахын ургалтын үндэһэ һуури дээрэ Советскэ Союз дотор түхэригэй юумэ худалдажа абаха шадабаринь хэлбэришэгүй дээшэлнэ, үргэн хэрэглэлэй эд бараануудай сэн сан үргэлжэ доошолуулагдана, хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай ба интеллигенциин бодото салин хүлһэнь ургаа, ниитын колхозно ажахыһаашье, мүн бууса шадарайнгаа ба хубиингаа ажахыһаашье таряашадай абадаг олзо доходуудынь ехэ болоо, промышленна эд бараануудые худалдажа абахадаа таряашадай хэдэг гаргаша бага болоо, городой ба деревниин ажалшадай ажабайдалай материальна болон культурна хэмжээнь ургажа байна. Энэ болбол манай социалистическэ революциин уг удхаһаа, советскэ олониитын ба гүрэнэй байгуулалтын уг удхаһаа үндэһэлэн гарана.

1935 ондо майн нэгэнэй парадта хабаадагшадтай уулзалган дээрэ нүхэр Сталин өөр тухайгаа ба өөрынгөө соратнигууд тухай иигэжэ хэлээ һэн: «Бидэнэр, ЦК-гэй гэшүүд, правительствын гэшүүд тухай хэлэхэ болоо һаа, манай агууехэ хэрэгэй тулада ажабайхаһаа, арадай бүгэдэниитын тэнюун байдалай түлөө, бүхы ажабайдалай, олон миллион олониитын баяр жаргалай түлөө ажабайхаһаа ондоо ажабайдал бидэнэртэ байхагүй».

Энэ агууехэ хэрэгэй тулада — арадай бүгэдэниитын тэнюун байдалые, бүхы ажалшадай баяр ба зол жаргалые зохёон байгуулхын тулада Ленин ба Сталин шэнгеэр иимэ ехэ юумые дэлхэй дээрэ хэншье хээгүй байна.

Ленин—Сталинай партиин табиһан агууехэ зорилго тээшэ, «хүн бүхэнһөө шадабариин зэргээр, хүн бүхэндэ — хэрэглэлэйнь зэргээр» гэһэн коммунистическэ принципые ниитын ажабайдалай хүтэлбэрилхы ёһо гурим болгохо коммунистическэ общество байгуулга тээшэ бидэнэр жэл ерэхэ бүри улам ехээр дүтэлхэбди гэжэ советскэ хүнүүд мэдэнэ.

Коммунизм тээшэ советскэ хүнүүдэй тогтоошогүй дабшалгые зогсоожо шадаха хүсэн дэлхэй дээрэ үгы! (**Үни удаан үргэлжэлһэн альгаташалганууд**).

II. Ленинизм—эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлэй туг мүн

Ленинизмын агууехэ һургаал хадаа хүн түрэлтэндэ империализмын ушаруулһан ба ушаруулжа байгаа турибэлгүй ехэ хашалан зоболонгуудта эсэргүү тэмсэлэй замые бүхы оронуудай ажалшадта заана. Ленинизм болбол империализмын дарлалтаһаа сүлөөрэлгын үнэн замые, социалистическа шэнэ ажабайдал байгуулгын замые заана.

Ниитэ зониие экономическа үгырүүлэн хосоруулгын байгуулалта мүн гэжэ, булимтарлагын шанга дайнуудые хэлгээр капитализмын кризисүүдһээ ба зурилдөөнүүдһээ гараха оно бэдэрдэг ээрхэн зон хилогшо ангинуудай политическэ дэмырһэн ябадал

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюуртa).

ЛЕНИН—СТАЛИНАЙ АГУУЕХЭ БА ИЛАГДАШАГҮЙ ТУГ ДОРО—КОММУНИЗМЫН ИЛАЛТА ТЭЭШЭ

В. И. Ленинэй нүгшэһэн үдэрһөө хойшо үнгэрһэн XXVI жэлэй ойдо зорюулагдаһан шанал-дурасхаалай заседани дээрэ, 1950 оной январиин 21-дэ Москвада, нүхэр П. Н. ПОСПЕЛОВЭЙ хэлэһэн элидхэл

(*Түгэсхэл*)

лай байгуулалта мүн гэжэ капиталистическэ байгуулалтые балшыса элирүүлһэн Марксын тодорхойлгонь дэлхэйн нэгэдэхи дайнай ба Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин эсэстэ эхилһэн, капитализмын ниитэ кризисэй үедэ онсо хүсэтэйгөөр зэдэлжэ байна.

Капитализмын аргалагдашагүй үбшэнүүдһээ бүри эдэгээхэ зүйл мүн шэнгеэр шиидхэгдэшэгүй зүрилдөөнүүдэй абарганууд дотор хабшагдаһан капиталистическэ экономикые заһаруулха «тон шэнэ» хэрэгсэл мүн шэнгеэр дайн сэрэгые ба яаралтайгаар зэбсэглэлгые дай үүдхэгшэдээр иимэ убайгүй ба элеэр капиталистическа дэлхэйдэ бүри хэзээшье номногдодог байгаагүй юм.

Болото эб найрамдал хадаа тэдэндэ уналгын удхатай байха һэн, яахадааб гэхэдэ, зэбсэглэл бүтээхэ туйлай ехэ захилнуудһаань тэдэнние хаһаха һэн гэжэ американска монополинуудай зонхилогшодой хэлэһэн хэдэн һанамжануудые дурдажа болохо байгаа.

«Зэбсэглэлгын программа хадаа экономикые искусственна ёһоор дэмжэхэ шухалын шухала шэнэ зүйл мүн болоно»,—гэжэ 1949 оной апрельдэ «бүхэг баяшуулай» һанал бодолые тодорхойлон американска «Юнайтед стейтс ньюс энд уорлд рипорт» журнал сэхэ бэшэһэн байха юм

«Тааралдуулагдадаг экономико» гэдэгэй политика, ондоогоор хэлэбэл, США-гэй засаг баригшадай мүнөө бэелүүлжэ байгаа хэтэрхэй ехэ болгогдоһон сэрэгэй промышленностине искусственна ёһоор дэмжэлгын политика хадаа милитаризмын галзуу ташын политика, империализмын ба дайнай политика, «хүйтэн дайн» гэдэгые һүжэрөөлгын ба арадуудай бата бэхи эб найрамдалда, аюулгүй байдалда зорюулагдаһан дурадхалнуудые таһалдуулгын политика мүн.

США-гэй 1950 оной бюджет дотор сэрэгэй гаргашануудынь 71 процент болохо, харин гэгээрэлдэ, соёлтуурые хамгаалгада зорюулха гаргашануудынь 2 процентһөө дээшэ гарахагүй байһаниинь элитэ. 1939 онһоо 1950 он хүрэтэр США-гэй сэрэгэй гаргашануудынь 20 үлүүтэй дахин ургаһан байна!

Зэбсэглэлдэ зорюулагдаһан эдэ түрибэлгүй ехэ, хэбэлгэряагүй ургажа байгаа гаргашанууд, амгалан сагай оршон байдалда ороноо сэрэгэй экономикын замда искусственна ёһоор оруулһан ябадал хадаа зайлашагүй ойротожо байхатаяа хамта капитализмын бүхы зүрилдөөнүүдые улам ехээр хурсадхан, бүри гүнзэгы ба һандаралта кризисэй эхин бүри табигша, экономическа кризисые удаан бэшэ болзороор лэ хойшолуулжа болохо байна.

Сэрэгэй гаргашанууд ба «хүйтэн дайнда» зорюулһан гаргашанууд хадаа США-дахи ба бусад капиталистическэ оронуудтахи экономическа кризисые зайсуулжа шадахагүй. Энээн тухайдань энэ баримта гэршэлнэ гэбэл, США-гэй сэрэгэй гаргашануудынь, урдань болоһон дайнуудай хойто жэлнүүдтэй сасуулхада, 1948 оной намар бүри ехэ хэмжээндэ хүрэһэн болобошье, тэрэл 1948 оной намар США-да экономическа эрид ехэ уналга эхилһэн байна. США-дахи промышленна үйлэдбэрилгын хэмжээн 1948 оной октябрьһаа 1949 оной октябрь хүрэтэрхи жэлэй турша соо 22 процентээр доошоо ороо, багадхагдаһан тусхайта үйлэдбэринүүдэйшье ёһоор, энэ жэлэй турша соо хүдэлмэригүйшүүлэй тоонь 64 процентээр ехэ болоо. США доторхи хүдэлмэригүй ба хүдэлмэригүй шахуу хүнүүдэй ниитэ тоо 14 миллионһоо хэтэрээ, харин бүхы капиталистическэ оронуудтахи хүдэлмэригүй ба хүдэлмэригүй шахуу хүнүүдэй ниитэ тоонь 40 миллионһоо дээшэ болонхой.

Маршаллай богоолшолгын түсэбэй ёһоор американска «туһаламжын» богуулида ороһон Европын капиталистическэ оронуудай экономиконь гүн ехээр һөрөхэ найдабаригүйгөөр һандаран доройтоһон байдалда оронхой. Промышленна үйлэдбэрилгэнь уналга, хүдэлмэригүйдэлгэ ба ядуу хооһон байдал ургана, мүнгэнэй үнын уналга улам һүжэрнэ, эдэй үнэ сэн хүндэрнэ, хүдэлмэришэд ба албатагшадай салин хүлһэн саг үргэлжэ доошоо орожо, жэжэ таряашад ба ремесленнигүүд үгырэн хоосоржо байна.

Капиталистическэ оронуудтахи ажалшан зоной зарха ба хооһорхо ябадалай оногүйн далай, үйдэр ба зоболонгуудай далай һараһаа һарада улам ехэ боложо байна. Иимэ оршон байдалда английска фельдмаршал Монтгомери мэтын, шэнэ дай үүдхэгшэдэй хархис муухай үгэнүүд Европын ажалшадай онсо ехэ зэбүүрхэл ба дураа гутаалга үүсхэнэ. «Рейнольдс Ньюс» гэжэ английска газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, шэнэ дайн хадаа тэрэнэй тэндэ ёһотой һайндэр болохо ба бидэнэр олон олон хүнүүдые алахабди» гэжэ һаяшаг тэрэ Монтгомери мэдүүлһэн байха юм. Дай үүдхэгшэ энэ шуһанша бузар хадаа Амстердамһаа дары арилаг гэжэ Голландиин ажалшадай демократическа организацинуудай эрилтэ хэһэниинь дэмы бэшэ байгаа. 1945 оной январьда гитлеровскэ хэдэхэн армиин дивизинүүдэй добтолгоһоо айн мэгдэжэ байһан английска ба американска тэдэл генералнууд, Советскэ Армиин хүсэтэ добтолгоороо лэ тэдэниие сөөролтоһоо абарһан тэдэл дайлалдаашад убайгүй һайрхажа ба дэлхэйн шэнэ дайе «һайндэрлэхэ» забдажа байһан тухайдань тэмдэглэхэдэ болохогүй байна.

Арадуудые алалсаан хюдалсаанда түлхидэг империалистическэ системын түүхэтэ ёһоор зайлашагүй унан хосорхые американска журналистын асуудалнуудта харюу үгэхэдөө Ленин уридшалан хэлэһэн байгаа гэбэл:

«Юрэнхыдөө техникын, илангаяа зам харилсаанай асари ехэ прогресс, капиталай ба банкнуудай туйлай ехэ ургалта хадаа капитализмын туйлдаа хүрэхэ ба туйлдаа хүрөөд үмхиржэ байһан ябадал бэелдүүлээ. Энэ хадаа бэеэ бараһан байна. Энэ хадаа хүн түрэлтэнэй хүгжэлтые тон хархисаар хойшо татадаг зүйл болонхой. Энэ хадаа арадуудай алалсаанда түлхигшэ хэдэхэн миллиардернүүдэй ба миллионернүүдэй засаг эзэлэлгэ болошоо... Капитализмын унан хосорхонь зайлашагүй... Капиталистнууд, буржуази хадаа үшөө хэдэн зуун жэлэй хүдэлмэришэд ба таряашадые хюдажа, «алаал һаа» али нэгэн орон дотор социализмын илан болзорые хойшонь татажа магад. Гэбэшье, тэрэнээр капитализмые абаржа шадахагүй»,— гэжэ В. И. Ленин бэшээ һэн. (Зохёолнууд, т. XXIV, нюур 404).

Хүгжэлтын бүхы ябаса хадаа капитализмын ниитэ кризисэй саашадаа һүжэрэлгын ба гүнзэгырэлгын зайлашагүй тухайда капиталистическэ системэһээ саашадаа хэдэн олон оронуудай революционно ёһоор таһаран хагасалгын зайлашагүй тухайда пролетариадай агууехэ стратегүүд Ленин ба Сталинай научна сэсэн мэргэнээр уридшалан мэдэһые баталан гэршэлээ.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнда фашистска Германиие ба империалистическэ Япониие социализмын ороной илаһан бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалта, тус илалтын үндэһэ һуури дээрэ Европын ба Азиин хэдэ хэдэн оронуудта арадай демократиин гүрэнүүдэй тогтолго, капиталистическэ системэһээ тэдэ гүрэнүүдэй таһаран хагасалга —эдэ бүгэдэ хадаа урдань байһан «тогтууриияа» улам бүри алдажа байһан капитализмын юрэнхы кризисэй саашанхи гүнзэгырэлгэ тухайда гэршэлнэ. Колониальна ба хахад колониальна оронуудтахи империализмын эзэрхэн зонхилолгонь улам һандаржа байна.

Хитадай агууехэ революциин түүхэтэ илалта хадаа дэлхэйн империализмда тохёолдоһон хүндэ диилдэлгэ мүн.

Хитадтахи революци хадаа арадай агууехэ революци гээшэ, саг зуурын диилдэлгэнүүдэй ба сухарилгануудай тохёолдобошье һаань, энэ революци илагдашагүй, мүн сагалшагүй ба тооложо барашагүй ехэ нөөсэ хүсэнүүдтэй байна гэжэ холодоо заадаг байһан Ленин ба Сталинай гениальнаар уридшалан хэлэһэн үгэнүүдынь зүб болоо.

Гадаадын интервентнүүдтэ ба сагаангвардейцуудта эсэргүү тэмсэһэн Улаан Армиин героическа, илалта түгэс тэмсэлые дурдаха зуураа, Ленин болбол Улаан Армиин тэмсэл ба илалтань бүхы дэлхэйн угааехэ удхашанартай гэжэ тэмдэглэһэн юм. «Эдэ арадуудай һулабтар байбашье һаань, техникын ба сэрэгэй искусствын бүхы гайхамшаг зүйлнүүдые тэмсэлдэ хэрэглэжэ байһан европейскэ дарлагшадай хүсэ шадалай илагдашагүй шэнги байбашье һаань, дарлагдаһан арадуудай ябуулжа байгаа революционно дайн хадаа хэрбээ энэ дайн олон миллион ажалшадые ба дарлагдагшадые үнэхөөр жагсаан бодхоожо шадаа һаа, тиимэ арга боломжонуудые, тиимэ гайхамшаг зүйлнүүдые өөртөө нөөжэ байгаа һаа, Зүүн зүгэй арадуудые сүлөөлэлгэ мүнөө бодото дээрээ сохом бэелүүлэгдэхэ»... байһыень Улаан Армиин илалтань Зүүн зүгэй арадуудта харуулха байха гэжэ Ленин заагаа һэн. (В. И. Ленин, Зохёолнууд, т. XXIV, нюур 544).

Хатидай революциин хүшэр бэрхэ үенүүдтэ нүхэр Сталин болбол революциин илаха байһанда бата этигэлые Хитадай коммунистнуудай ба хитад арадай зүрхэндэнь хододоо бадаруулдаг байгаа. Нанкиниие артиллереэр гамхайрагүй, буудан, Хитадай революциие дараха гэжэ 1927 ондо империалистнуудай һэдэхэ үедэнь, нүхэр Сталин иигэжэ хэлээ һэн:

«...артиллериин хуули ёһонуулынь түүхын хуули ёһонуудһаа хүсэтэй гэжэ, Нанкин руу буудалгаар түүхын сахаригые гэдэргэнь эрьюулжэ болохо гэжэ, үхибүүн шэнги хонгор хүнүүд лэ бодожо магад... Айлган һүрдүүлгын политика болбол империализмын түүхэ дотор өөртөө «үндэһатэй» юм. Гэхэ зуура, энэ политика хэрэгтэй бэшэ ба зорилгодоо хүрэхэгүй байна, — энээндэ ажаг һэжэг байхагүй ха». (Зохёолнууд, т. 9. нюур 200).

Ленин ба Сталинай сэсэн үгэнүүдые түүхэ баталан гэршэлээ. Хитадай героическа коммунистическэ партиин ба тэрэнэй алдарта вождь Мао Цзе-дунай хүтэлбэри доро хитадай арадай туйлаһан Хитадай Арадай республикын агууехэ илалтань энээн тухайда хэлэнэ. **(Нэрьемэ альгашалганууд).** Хитадта империалистнуудай ябуулжа байһан политикын бүримүһэн буруу һүрэлгэнь, американска империализмын идеологуудайшье мүнөө мэдэрхэ баатай болоһон буруу һүрэлгэнь энээн тухайда хэлэнэ.

Жэшээлхэдэ, Чан Кай-шиин политическа советник байһан Латтиморой «Азидахи Байдал» гэжэ ном дотор иимэ һонирхолтой мэдэрэлгэнүүд бии байна:

«... Ази болбол XVIII ба XIX зуун жэлнүүдэй үедэхи эзэмдэгшэдэй мэдэлдэ тон бэлэхэнээр ба түргэнөөр ороһон аад, харин аэроплануудаар, танкнуудаар, мототранспортаар ба хүсэтэ артиллереэр хуяглагдаһан мүнөө сагай арминуудта үсэдөөр эсэргүүсэлгын гайхалтай шадабари гаргаа.

Урдань Азида багахан хүсэнүүдээр ехэ газарнууд эзэмдэгдэдэг байһан юм. Түбхын түрүүндэ тонуул дээрмэдэлгэһээ, удаалуулан сэхэ налогуудһаа ба, эсэстэ, худалдаа наймааһаа, капиталовложенинүүдһээ ба удаан сагай мүлжэлгэнүүдһээ сугларһан доходууд — сэрэгэй операцинуудта шухала гаргашануудые түрибэлгүй түргэнөөр бүглэдэг байгаа. Тиимэ арифметикэ хадаа хүсэтэй оронуудые ехээр горьдуулдаг байгаа. Мүнөө тэдэ оронууд ондоо арифметикэтэй дайралдаха ушартай болоо, энэнь тэдэниие һанаата болгоно».

Тиигээ, арифметикэнь, американска империалистнуудай багсаагшаһаа, үнэндөө ондоо болошоо. Үнэндөө, американска империализмын зонхилогшод Хитадта гражданска дай һүжэрөөхын ба Чан Кай-шиин гоминдановско-фашистска бүлэгые зэбсэглэхын тулада 6 миллиард доллар гаргахадаа, Хитад дотор эсэслэн «коммунизмые үгы хэхэ» ба тиихэтээ хамта Советскэ Союзда эсэргүү агресси хэхэ захагүй ехэ база байгуулха гэжэ бодомжолһон байгаа. Харин, эсэстээ хитадай арадай агууехэ революциин түгэс илалта туйлагдаа, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагериин хүсэнүүд ниитэ дээрээ бэхижээ! **(Нэрьемэ альгаташалганууд).**

Империализмын ба дай үүдхэгшэдэй лагерь галзууржа ба дэмыржэ байһан ушарынь сохом юуб гэхэдэ, энэ хадаа өөрынгөө дотоолын һулые ба түүхын ёһоор хосорон һалаха байһанаа ойлгоо. Империалистическэ зонхилогшод болбол «хүйтэн дай» үргэлжэлүүлхэ, яаралтайгаар зэбсэглэхэ ба дэлхэйн шэнэ дай һүжэрөөхэ гэһэн хараа бодол баримтална, ушарынь юуб гэхэдэ, эдэнэр өөһэдынгөө дотоодын хүсэнүүдтэ этигэдэггүй ба шэнэ дай хэхэ зэргээр англо-американска капитализм хадаа ойртожо байгаа экономическа кризисһээ гаража болохо, дэлхэйе эзэмдэн зонхилхо ябадал туйлаха гэһэн ухаагүй хооһон һанаашалга гаргана.

Гитлеровецүүдһээ англо-американска империалистнуудай халан абаһан, дэлхэйе эзэмдэн зонхилхо гэһэн галзуу идеяе улам бүри бүтэхэгүй болгодог хэдэн олон ушарбайдалнууд бии байна.

Атомые США ганцааран мэдэнэ гэһэн дэмы хооһон һанал бодолнуудынь буруу һүрөө. Эб найрамдалай ба социализмын лагериие толгойлжо байдаг Советскэ Союз 1947 онһоо хойшо атомна зэбсэгтэй болонхой гэжэ элирээ. Хитадтахи США-гэй интервенци буруу һүрөө. Олон миллион ажалшадые эдэбхитэ тэмсэлдэ бодхоон жагсаадаг ба элсүүлдэг байгаа һаань, арадай революциие зэбсэгэй хүсөөр империализм даража шадахагүй гэжэ хитад арадай агууехэ илалта харуулаа.

Эб найрамдалай, социализмын ба демократиин түлөө тэмсэгшэ хүсэнүүд хэлбэришэгүйгөөр ургажа ба бэхижэжэ байна. Арадай демократиин оронуудай политическэ ба экономическа хүсэ шадалынь ургана, эдэ оронуудтахи ажалшадай байдалынь таһалгаряагүй һайжарна.

Дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдалай түлөө хүсэтэ ехэ хүдэлөөн Европын хэдэ хэдэн (Франци, Итали ба бусад) оронуудта дэлгэрээ. «Эб найрамдалда дуратай Советскэ Союзай оршон байхатай хамта, эб найрамдалда дуратай демократическа Германиин байлга хадаа Европодо шэнэ дайнуудые үүдэхэгүй болгохо, Европодохи шуһа адхаралгануудта эсэс табиха, мүн европейскэ оронуудые дэлхэйн империалистнуудай богоолшолхо аргагүй болгохо байна» гэжэ нүхэр Сталинай хэлэһэн агууехэ, түүхэтэ үгэнүүдые Германиин ажалшад улам гүнзэгыгөөр ойлгон мэдэржэ байна.

Арадай демократиин оронуудай ажалшадһаа гадна, мүн капиталистическэ оронуудтахи бүхы прогрессивнэ хүнүүдые өөртөө хандуулһан, эб найрамдалай тала баригшадай өмхидхэлтэ фронт түүхэдэ түрүүшынхеэ тогтоогдоо.

Советскэ Союз болбол уласхоорондын аренэ дээрэ хэлэһэн бүхы үгэнүүд дотороо, эб найрамдалые хамгаалхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэ, шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү зорюулагдаһан дурадхалнуудые оруулна. Уласхоорондын хани харилсаан ба бата бэхи эб найрамдал тогтоохын түлөө тэмсэнэ.

Ленинэй захяануудһаа эшэ абаһан, эб найрамдалай агууехэ сталинска стратеги хадаа өөрынгөө талада улам улам олон хүнүүдые элсүүлнэ. Советскэ республикын хододоо бэелүүлжэ байгаа эб найрамдалай түлөө тэмсэл тухайда Ленин иигэжэ хэлэһэн байха юм: «Амгалан байдалай түлөө дайе саглашагүй ехэ эршэ хүсэтэйгөөр дүүргэһэн байнабди. Энэ дайн яһала һайн үрэнүүдые үгэнэ». (Зохёолнууд, т. XXV, нюур 102).

«...Манай бүхы политика ба пропаганда хадаа арадуудые дайнда түлхихэ ябадалда яабашье бэшэ, харин дайнда эсэс табилгада зорюулагданхай байна», гэжэ — Ленин заагаа һэн. (Зохёолнууд, т. XXVI, нюур 11).

Арадуудай эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай сталинска стратеги хадаа хоёр системэнүүдэй удаан саг соо зэргэлээд харилсан байха ба амгалан ёһоор мүрысэхэ ябадал хараадаа абана, социалистическэ ба капиталистическэ системын амгалан ёһоор харилсаха арга боломжые үндэһэ болгоно.

«Хоёр системэнүүдэй харилсан байлга тухай бодолые анха түрүүн Ленин хэлэһэн юм. Ленин — манай багша мүн, харин бидэнэр, советскэ хүнүүд— Ленинэй шабинар гээшэбди. Бидэнэр болбол Ленинэй заабаринуудые хэзээшье хазагайруулаагүйбди, хазагайруулхашьегүйбди», — гэжэ нүхэр Сталин хэлэһэн байна. Хэзээ бүхэндэ эб найрамдалай түлөө байдаг ба эб найрамдалай хэрэгые аршалан хамгаалдаг советскэ сталинска галаадын политика эдэ принципүүдһээ эшэ абана.

Ленин — Сталинай туг доро эб найрамдалай хүсэнүүд ургажа ба бэхижэжэ, тэдэнэй һэрэмжэ болон жагсаалынь ургажа байна.

Эб найрамдалай түлөө агууехэ тэмсэлые толгойлон ябагша ахадүү коммунистическэ партинуудай хүтэлбэри доро, бүхы оронуудай ажалшад болбол шэнэ дай үүдхэгшэдэй гэмтэ муухай түсэбүүдтэ эсэргүүсэлгөөр шангалхажа байна.

Дэлхэйн арадууд болбол нүхэр Сталиниие эб найрамдалай түлөө эгээн бата хатуу, эсэшэ сусашагүй ба сэсэн мэргэн тэмсэлшэ гэжэ, шэнэ дай үүдхэгшэдэй зэрлиг муухай түсэбүүдые таһалдуулхын тулада хамаг бүхы юумые хэдэг хүн гэжэ, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хүсэн түгэс бүхы лагериин агууехэ вождь ба багша мүн гэжэ харадаг байна. **(Нэрьемэ удаан үргэлжэлһэн альгаташалганууд).**

III. Ленин—Сталинай парти—Советскэ обществын хүтэлбэрилхы ба залан ударидагша хүсэн мүн

Ленин—Сталинай алдарта парти хадаа коммунизмда хүрэхэ замаар манай арадай дабшалгые толгойлогшо, советскэ обществын хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы хүсэн мүн. Бүхы амжалтануудаараа бидэнэр агууехэ коммунистическэ партида, Ленинэй ба Сталинай хүтэлбэридэ, ленинизмдэ үнэн байлгадаа уялгатайбди.

Хэрбээ шүүмжэлэлһээ ба өөрыгөө шүүмжэлэлгэһээ айдаггүй һаа, парти илагдашагүй байдаг гэжэ Ленин ба Сталин һургана.

Өөрыгөө шүүмжэлэлгэ хадаа бидэндэ агаар ба уһан мэтэ шухала хэрэгтэй, шүүмжэлэлгүйгөөр манай парти урагшаа дабшажа шадахагүй, тэрэ хадаа манай үбшэнүүдые элирүүлжэ шадахагүй, манай дутуунуудые усадхажа шадахагүй байгаа гэжэ нүхэр Сталин заана «Шүүмжэлэлгүйгөөр урагшаа дабшаха аргагүй. Энэ баталамжа болбол булагай уһанай сэбэр ба тунгалаг шэнги, сэбэр ба тунгалаг байна», — гэжэ нүхэр Сталин хэлэһэн байха юм.

«Парти, большевигүүд, манай ороной бүхы үнэн сэхэ хүдэлмэришэд ба ажалша хүнүүд манай хүдэлмэриин дутуу дунданууды, манай байгуулалтын дутуу дунданууды элирүүлэг лэ, манай хүдэлмэридэ ба манай байгуулалтада хүдэлэсэгүй хүжүүн, бур шабарта, үжэнги ябадалай байхагүйн тулада манай бүхы хүдэлмэриин, манай бүхы байгуулалтын үдэрһөө үдэртэ һайжархын ба улам улам ехэ амжалтануудые туйлахынь тулада манай дутуу дунданууды усадхаха замуудые хараалаг лэ» (И. Сталин. Зохёолнууд, т. 11, нюур 30).

Һайзгайрхахагүй, туйлалтаар һанаагаа амархагүй, амжалтануудаа зүбөөр сэгнэхэ ба тиихэтээ хамта, өөрынгөө хүдэлмэридэхи дутуунуудые эрид шууд элирүүлхэ, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгэдэ үнэн сэхээр хандаха, дутуунуудые заһан заларуулха ба шэнэ илалтанууд тээшэ урагшаа хэлбэришэгүйгөөр дабшаха гэжэ нүхэр Сталин манай кадрнуудые һургана.

Шүүмжэлэлэй ёһоор өөрыгөө өөрөө шалгаха ба шүүмжэлэлые эрэлхэгээр угтаха шадабаригүй хүн урагшаа дабшажа шадахагүй гэжэ нүхэр Сталин заана. Өөрынгөө хүдэлмэриин дүнгүүдые үдэр бүри согсолхо хэрэгтэй. Энээнһээ үлүү һайнаар хэжэ шадахагүй байгаа гүб? гэжэ өөрһөө асууха хэрэгтэй. Тиигээд лэ байбал, бидэнэр өөрынгөө хүдэлмэриие нарижуулан һайжаруулжа ба урагшаа дабшажа шадахабди, — гэжэ нүхэр Сталин заана.

Хүдэлмэридэ хүдэлэсэгүй хүжүүн ябадал тохёолдуулдаг, бииб гэдэг ба ехэрхүү, һайзгай зан хадаа большевизмын революционно ба шэнжэлэн шүүмжэлхэ үзэл бодолдо харша байна. Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгые тэсэдэггүй, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлхэ ябадалые зэлируулха, хабшаха оршон байдал бии болгодог хүнүүд хадаа партийна организацинуудай үүсхэл ба оролдолго хэшээлые һандаадаг, мүн партийна ба советскэ организацинуудай ажабайдалдань албан хойрогуудай, партиин хорото дайсалай абари зангуудые тараадаг байха юм. Парти болбол энэ аюулта замда хадууран ороһон хүдэлмэрилэгшэдые эрид шууд заһалаг, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгые зоримгойгоор, айнгүйгөөр дэлгэрүүлхыень эридэг байна.

Хэрбээ үргэн арад түмэнтэй холбоо барисаагаа сахижа ба бэхижүүлжэ шададаг һаа, парти илагдашагүй байха гэжэ Ленин ба Сталин һургана.

Хори шахуу жэлэй саана, «Нүхэд колхозингуудта харюу» гэһэн мэдээжэ зохёол соогоо, нүхэр Сталин иигэжэ бэшэһэн юм: Социализмын түлөө байлдаанууд дотор коммунистнуудай өөрыгөө алдар солоор шэмэглээд байхадань, харин коммунизмын дайсадай бута сохигдоһон ушарынь юуб гэхэдэ, коммунистнууд хадаа партийнабэшэнэрэй дундаһаа эрхим хүнүүдые хэрэгтэ элсүүлжэ шадаһан байгаа, эдэнэр партийнабэшэ үргэн олон зоной дундаһаа хүсэнүүдые оложо шадаһан байгаа, тэдэнэр өөрынгөө партиие партийнабэшэ үргэн олон элэбхитэлээр хүреэлжэ шадаһан байгаа» (И. Сталин. Зохёолнууд, т. XII, нюур 227).

Парти болбол тэрээнһээ хойшо, ниитэ зониие хүтэлбэрилхэ ленинско-сталинска хүтэлбэриин гайхамшагта шэнэ жэшээнүүдые харуулаа, арад зонтой бүри дүтэ ба түрэл болоһон байна.

Коммунистнууд болбол партийнабэшэ хүнүүдые һургахаһаа гадна, мүн тэдэнһээ һураха ёһотой, партийнабэшэ хүнүүдэй зүбшэлнүүд тушаа, ниитын һанамжа тушаа анхаралтайгаар хандаха, тэдэнэй творческо дүй дүршэлые, тэдэнэй үүсхэлые дэмжэн абаха, согсолхо ба тарааха ёһотой гэжэ Ленин ба Сталин заана: Парти болбол өөрынгөө багшанарай эдэ заабаринуудые ходолоо һанадаг, тэдэниие даган ябажа, шэнэ шэнэ амжалтануудые туйладаг байгаа.

Үргэн ехэ социалистическэ демократиин үндэһэ һуури дээрэ, советскэ арадай морально-политическэ бүрин түгэс нэгэдэлэй оршон байдалда, СССР-эй Верховно Советдэ хэгдэхэеэ байгаа һунгалтанууд хадаа үргэн арад түмэнтэй Ленин—Сталинай партиин холбоо барисаае бүри ехээр бүхэжүүлхэ байна.

Ленин—Сталинай парти болбол коммунизмда зориһон советскэ обществын дабшалтые залан ударидажа, манай бүхы ажахын ба культурна байгуулалтые энэ агууехэ уг зорилгодо зорюулна. Ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлгэ, манай кадрнуудые ба бүхы арадые ленинизмын идеянүүдээр хүмүүжүүлгэ, зориг бадаруулагша советскэ патриотизмые нэбтэрүүлгэ ба батажуулга хадаа социалистическэ общество байгуулгые бүримүһэн дүүргэлгын ба коммунизмда дамжан оролгын үедэ онсо шухала удхашанартай болонхой.

Хамагые илагша ленинскэ идеянүүд И. В. Сталинай гениальна зохёолнууд соо саашадаа творческо ёһоор хүгжөөгдөө, эдэ зохёолнуудынь манай орон дотор социализм байгуулгын ба уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй агууехэ дүй дүршэлэй теоретическа согсолол мүн болоо. Советскэ хүнүүд ба бүхы оронуудай ажалшадай түрүү түлөөлэгшэд болбол Ленин — Сталинай агууехэ хэрэгэй илагдашагүйдэ этигэлые, өөрынгөө хүсэнүүдтэ этигэлые, коммунизмын илан мандалгада этигэлые Ленин—Сталинай зохёолнууд дотороһоо абана, ажал-ябуулгымнай хүтэлбэри мүн гэжэ харана. Советскэ засагай жэлнүүдтэ манай орон дотор Маркс, Энгельс, Ленин ба Сталинай зохёолнууд 788 миллион экземпляр тиражтайгаар хэблэгдээ.

Ленинизмдэ үнэн байдагайнгаа ашаар хүсэтэй ба илагдашагүй манай Ленин — Сталинай агууехэ парти мүнөө өөрынгөө Центральна Комитедые тойрон, бидэниие шэнэ илалтануудта хүтэлэгшэ гениальна багша ба вождь нүхэр Сталинаа тойрон хэзээ хэзээнэйхиһээ единэ ба нигтаар жагсанхай байна! **(Нэрьемэ, удаан замхашагүй альгаташалганууд).**

* * *

Нүхэдүүд! Мүнөө бидэнэр болбол Ленинэй хүсэһэн ба уридшалан хэлэһэн, дэлхэйн түүхын ябасадахи тэрэ түргэдэлгын болоһон үе сагта ажаһуунабди.

Марксын үгэнүүдээр хэлэбэл, хосорон һалаха ёһотой капиталистическэ богоолшолгын байдалые хуушан дэлхэйн галзуу нохосууд ба гахайнууд өөһэдынгөө хүлһэншэдэй — баруунай социалистнуудай ба бусад урбагшадай—туһаламжаар үлээжэ шадагдаха гэһэн дэмы хооһон һаналнуудаар өөһэдыгөө һамааруулжа байг лэ.

Түүхые мэхэлжэ болохогүй ба тэрээниие гэдэргэнь эрьюулжэ шадагдахагүй. Шэнэ дай үүдхэгшэдэй һанаашалдаг ямаршье атагай зэбсэгэй хуули ёһонуудаар түүхын хуули ёһонуудые һэлгэжэ шадагдахагүй. Эдэниие зайлашагүй хосоролго хүлеэжэ байна. Агууехэ сталинска үе, социализмын илалтын ба коммунистическэ байгуулалтын үе хадаа үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй, зол жаргалта ба баясхалантэ ажабайдалай һалбаран бадарха юрэбусын гайхамшаг арга боломжонуудые хүн түрэлтэндэ асаржа байна.

Ленин—Сталинай агууехэ ба илагдашагүй туг мандаха болтогой!

Манай Ленин — Сталинай героическа парти мандаха болтогой!

Агууехэ советскэ арад мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэд мандаха болтогой!

Манай инаг вождь, эсэгэ ба багша, хүн түрэлтэнэй эгээн тунгалаг гени, советскэ арадые коммунизмын илалта тээшэ хүтэлэгшэ — нүхэр Сталин мандаха болтогой! (Удаан үргэлжэлэн, овацида ороһон альгаташалганууд. Бултадаа бодобо. Нүхэр И. В. Сталинай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан амаршалгын абьянууд зал дотор дуулдана).

США-гэй Гурэнэй Секретарь г. Ачесонай хэлэhэн угэ тушаа СССР-эй Гадаадын Хэрэгуудэй Министр нухэр А. Я. Вышинскиин мэдуулгэ

Январиин 12-то Вашингтондо хэблэлэй Национальна клуб соо США-гэй Гурэнэй Секретарь г. Ачесон хадаа Азида США-гэй политика тухай угэ хэлэбэ. Азиин оронууд тушаа, илангаяа Хитад тушаа США-гэй политикые зубтэйдэ олгохо гэhэн ахир ядуу hэдэлгэнууд энэ угэ соонь бии.

Азиин арадуудай «хани нухэрэй» баг умдөөд угэ хэлэбэшье, министр Ачесон болбол унэн дээрээ агрессиин лини байhаниинь мэдээжэ американскабэшэ территоринуудые США-гэй «хамгаалгын лини» гээшэ гэжэ соносхоод, Япони тушаа, тэрэшэлэн Рюкю ба Филиппин аралнууд тушаа өөhэдынгөө эзэмдэлгын түсэбүүдые элишэлхэ баатай болоо. Тиихэ мүртөө Ачесон болбол Азиин арадуудта «туhаламжа» үзүүлхэ гэhэн хүсэлэн тухайгаа ехээр хэлэбэ, эдэ оронууд доторхи реакционно хүсэнүүд, тэрэшэлэн Азиин арадуудые мүлжэхэеэ болихо гэhэн хүсэлэнгүй, колониальна державанууд хадаа г. Ачесонай зугhөө али болохо дэмжэлгэ хүлеэжэ шадаха гэхысэ сэхэ хэлэнэ.

Энэ угэ соогоо яашагүй хардалтануудые хэхэhээ тунхарингүй, Советскэ Союзда харша хэдэ хэдэн добтолгонуудые хэхэhээ Ачесон арсабагүй.

Министр Ачесон болбол Хойто Хитадта гол анхаралаа хандуулжа, Советскэ Союзтай нэгэ хилэтэй Азиин хубинууд тушаа Советскэ Союзай позици дээрэ тусгаар тогтобо. Тэрэ хадаа энээн тушаа иигэжэ хэлэбэ:

«Хойто-Хитад тушаа, мүн бусад эдэ хоёр районууд тушаа ородуудай интересынь коммунизмhаа бүри урда тээ бии болоhон юм. Энэ хадаа коммунизмын бии болгоhон зүйл бэшэ гээшэ. Энэ хадаа коммунизмhаа бүри урда тээ бии болоhон юм. Зүгөөр коммунистическэ ёhо гурим хадаа ородой империализмда туhалдаг шэнэ методуудые, шэнэ аргануудые ба баримталгануудые нэмээhэн байна. Коммунистическэ эдэ баримталганууд ба методууд хадаа нэбтэрэн оролгын эгээл аюултай шэнэ зэбсэгээр ородой империализмые зэбсэгжүүлээ. Хитад дотор иимэ юумэ боложо байна: эдэ шэнэ арга зэбсэгүүдээр зэбсэгжэhэн Советскэ Союз хадаа Хитадай хойто районуудые Хитадhаа таhалаад, тэдэнии Советскэ Союзтай нэгэдүүлжэ байна. Гадаада Монголдо энэ процесс дүүрэнхэй. Энэ хадаа мүн Маньчжурида дүүрэhэн шахуу болоо, тиин советскэ агентнүүд хадаа Дотор Монголhоо ба Синьцзянhаа тон hайн мэдээсэлнүүдые Москвада эльгээжэ байhандань би найданаб. Энэ хадаа боложо байhан юумэн гээшэ. Энэ хадаа бүхэли районуудые, хитадуудай ажаhууhан үргэн ехэ районуудые таhалалга, эдэ районуудые Хитадhаа таhалаад, Советскэ Союзтай нэгэдүүлгэ мүн.

Би энээн тухай мэдүүлхые хүсэнэм, догматизмые арсаhан өөрынгөө үзэлдэ эсэргүүгээр худалааршье хэлэжэ магадби, теэд, юуншье болог, Хитадай хойто дүрбэн районуудые Советскэ Союзай эзэлжэ байhан энэ баримта хадаа Азитай гадаадын ямар нэгэн державын харилсаанууд соохи эгээл шухала ба эгээл ехэ баримта мүн гэжэ хэлэхые хүсэнэб».

Ачесонай энэ мэдүүлгэ айхабтар ехэ тэнэг ба будүүлиг муухай мэдүүлгэ мүн. Хэблэл хадаа Министр Ачесониие харюусалгагүй ямар нэгэн корреспондентэтэй худхажа магад бээ гэжэ hанаад, түрүүшын үедэ бидэнэр болбол мэдүүлгынь үнэн байhанда hэжэглэжэ байгаабди. Зүгөөр, шалгалтын харуулhанай ёhоор, министр Ачесон энэ хуурмаг ба будүүлиг—хардалгата мэдүүлгые үнэхөөрөө хэhэн байжа байба.

Советскэ Союз болбол «Хитадай хойто районуудые таhалаад, тэдэнии Советскэ Союзтай нэгэдүүлжэ байна», «Советскэ Союз болбол хитадай хойто дүрбэн районуудые эзэлжэ байна» гэжэ Ачесон мэдүүлээ бшуу. Ачесонай хэлэhэнэй ёhоор, Советскэ Союз хадаа Гадаада Монгол тушаа энээниие бэелүүлээд байна. Энэ хадаа Маньчжури тушаа бэелүүлэгдэhэн шахуу болоо гэжэ саашалаа Ачесон мэдүүлнэ. Эсэстэ, Советскэ Союз тэрэшэлэн Хитадhаа Дотоодо Монгол болон Синьцзяниие таhалжа байна гэжэ соносхобо.

Ачесонай эдэ бүхы мэдүүлгэнүүд соо үнэн нэгэшье үгын үгы байhаниие харахань бэрхэтэй бэшэ. Ачесон хадаа хэрэгэйнгээ муу байhаниие далдалхын тулада, СССР-эй гадаадын политикые муудхаха hанаатайгаар, тиин өөрынгөө политикын таhалдаhанай түлөө зэмые СССР-тэ тохохо хүсэлэнтэйгээр эдэ бүхы тэнэг зүйлнүүдые хэлэжэрхибэ. Иимэ hэжэгтэй «операци» хадаа СССР-ые хардангүйгөөр хэгдэжэ болохогүй байhаниинь ойлгосотой.

Хитадые хамгаалагша хэбэртэйгээр угэ хэлэжэ, Советскэ Союз тухай, мүн Хитадтай тэрээнэй харилсаанууд тухай элдэб олон тэнэг зүйлнүүдые шашахадаа, Ачесон болбол СССР-тэ хэгдэhэн хардалгануудые бүрин буруушааха баримтануудай байhан тухайнь бодожо үзөөгүй гээшэ ха. Эгээл гол юумэ юуб гэхэдэ, мүнөө Хитад хадаа өөрынгөө ороной, өөрынгөө территориин, өөрынгөө арадай интересүүдые хамгаалжа шадаха арадай правительствотай болоо, Хитадай Арадай Республика ба Советскэ Союз хоёрой хоорондохи харилсаанууд хадаа эдэ хоёр гүрэнүүдэй территориин ойроо хүртэшэгүй ба бэеэ даанхай ябадалые хүндэлэлгын болон хани барисаанай бата бэхи үндэhэ hууринуудта түшэглэнхэй.

«Гадаада Монгол» гэжэ нэрлэгдэгшэ хадаа бэеэ даанхай гүрэн—Монгол Арадай Республика болоhоор 30 гаран жэл болоhониинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Америкын Холбоото Штадуудай, Великобританиин ба Советскэ Союзай хоорондо баталагдаhан Ялтинска Хэлсээн дотор энээн тухай тусгаар хэлэгдэhэн байна бшуу. Бүри 1945 ондо Хитадай тэрэ үеын правительство хадаа Монгол Арадай Республикые мэдэрhэн, мүнөө Монгол Арадай Республика ба Хитадай Арадай республика хоёрой хоорондо нормальна дипломатическа харилсаанууд тогтоогдоhон байна. Монгол Арадай Республикые СССР-тэй нэгэдүүлгэ тухай Ачесонай мэдүүлгэ хадаа hэнгэргүй худал хуурмаг байхаhаа гадна, мүн юумэ мэдэхэгүй байhанаараа, Вашингтондохи хэблэлэй Национальна клубта шагнагшадые доромжолhоноороо гайхуулна.

Маньчжури, Дотор Монгол ба Синьцзян хадаа Хитадай зайлашагүй хубинь боложо, тэрэнэй территориин составта ороhон зандаа байhаниинь ухаатай хүнүүдтэ бултандань мэдээжэ, Тиигэбэшье Ачесон эдэ территоринуудые СССР-тэй нэгэдүүлhэн тухай хардалгата абьянуудые тараажа эхилбэ. Энэ хадаа ажабайдалайнгаа hайн дээрэhээ энээниие хээгүйнь мэдээжэ: Хитадта Ачесонай панхаруудтаhан политикань энээниие хэхые баалаhан байха юм. Тиигэбэшье, Чан Кай-шиин бүри мүhэн диилдэhэниие, Хитадай Арадай Республикын бии болоhон баримтые хараадаа абангүй, Хитадта үргэлжэлүүлжэ байhан өөрынгөө политикые хамгаалhан ямар нэгэн үнэншэмэ баримтануудые Ачесон мүнөөшье харуулаагүй.

Январиин 12-то Ачесонай хэhэн дурсагдагша мэдүүлгэтэй дашарамдуулан, Мукдендэ США-гэй генеральна консул байhанаа hаяхан Холбоото Штадуудта бусажа ерэhэн ба январиин 14-дэ хэблэлдэ мэдүүлгэ хэhэн Уордын мэдүүлэл тухай hануулхада hонирхолгүй байхагүй. Hүүлэй үе болотор Маньчжурида байбашье hаа, «Маньчжурида Советскэ Союзай хиналтаяа бэелүүлжэ байhан тушаа ямаршье тэмдэгүүдые хараагүйб», «Маньчжуриие ородуудай нэгэдүүлхэ гэhэн эрмэлзэлгэ тушаань ямаршье тэмдэгүүдые ажаглаагүйб» гэжэ Уорд мэдүүлбэ. СССР-тэ тиимэ харша хүн американска консул Уордын буруушаажа болохогүй баримтануудай урда hүгэдэhыень тэмдэглэмээр байна.

Американска хэдэн олон миллиарднуудые гаргашалбашье, Хитадта Ачесонай политикын таhалдаhаниинь мүнөө бүхы дэлхэйдэ мэдэгдэнхэй. Энэ политикын таhалдахагүй аргань үгы байгаа, яахадааб гэхэдэ, энэ политика хадаа Хитадай реакционно хүсэнүүдые дэмжэлгэдэ, мүн Хитадай демократическа хүсэнүүдтэ эсэргүү нээмэл тэмсэлдэ өөрынгөө зорилгые хараhан байна. Хардалгата муухай халхабшаар бэеэ далдалжа, өөрынгөө политикын таhалдаhанай түлөө харюусалгые СССР-тэ тохохо гэhэн hэдэлгэнүүдынь г. Ачесонда hайн юумэ огто тохёолдуулхагүй. Иимэ hэдэлгэнүүд хадаа Хитадта США-гэй политикын шэнэ таhалдалнуудта хүргэжэ болохо байна.

РЕСПУБЛИКАМНАЙ СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ hУНГАЛТАДА БЭЛЭДХЭЖЭ БАЙНА

★ ★ ★

Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирэг» колхозой бүхы фермэнүүд ба бригаданууд дээгүүр агитаторнууд «СССР-эй Верховно Соведтэ hунгалтануудые хэхэ Дүрим» тухай хөөрэлдөөнүүд ба уншалгануудые үнгэргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Таряанажалай № 3 бригадын бригадир, агитатор нүхэр Ч. Цыремпилов hүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилшэдтэй hунгуулиин Дүрим тухай хөөрэлдөө хэжэ байна. М. Миневэй фото.

СТАЛИНСКА КОНСТИТУЦИ ТУХАЙ ВЫСТАВКЭНУУД

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. ВКП(б)-гэй айкомой партийна кабинедтэ болон Галуута-нуурай станцида Ленин ба Сталин тухай, СССР-эй Конституци тухай выставкэнүүд эмхидхэгдээ. Мүн аймагай библиотекэ болбол Сталинска Конституци, советскэ демократи тухай номуудай тусхай выставкэ нээгээ.

hунгуулиин Хуулиие ойлгуулна

КЫРЕН. (Телефоноор абтаба). hунгалтын урда тээхи агитационно хүдэлмэриие «Улаан-Тооро» колхозой агитколлектив hайнаар эмхидхэбэ. Малажалай фермэнүүд дээгүүр хөөрэлдөөнүүд олоор үнгэргэгдэнэ. Агитаторнууд Халангуев, Бардуев, Мухоев гэгшэд оло дахин участогуудтаа гаража, хүдэлмэреэ шадабаритайгаар ябуулна.

18 айлда 9 агитатор

Хэжэнгын аймгүйсэдкомой даргэдэхи партийна болон комсомольско организацинууд hунгалтада бэлэдхэлэй үедэ агитационно хүдэлмэри ябуулха тухай асуудалые өөhэдынгөө суглаан дээрэ зүбшэн хэлсээд, хүдэлмэреэ эхилбэ.

18 айлтай участогта 9 агитаторнууд томилогдоо. Тэдэнэр түрүүшынгээ хэдэн хөөрэлдөөнүүдые идейнэ үндэр хэмжээндэ үнгэргөөд байна.

Түмэрзамайхидай амжалта

СССР-эй Верховно Соведтэ hунгалтануудай хүндэлэлдэ Зүүн-Сибиириин түмэр замай гурбадахи отделениин предприятинуудай коллективүүд угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр стахановска вахтада жагсанхай.

Улан-Удэ станциин депогой паровозуудай машинистнууд энэ хүдэлөөндэ хабаадалсаха зуураа, hунгалтануудай үдэр хүрэтэр хүндэ ашаанай 650 составуудые холын аян замда үдэшэхэ, 600 тонно түлишэ арбилха ба паровозуудые гүйлгэхэ нормые сүүдхэ бүхэндэ 100 километрээр үлүүлэн дүүргэхэ гэhэн уялгаяа бэелүүлжэ ороо.

Стахановска вахтада жагсаhан үдэрhөө хойшо транспортын ажалай новаторнууд стахановска амжалтануудые туйлажа байна. Машинистнууд нүхэд Налётов, Маслак, Панфилов ба бусадай бригаданууд сүүдхэ соо локомотивуудаа 370 километртэ гүйлгэхын орондо 470—510 километр хүрэтэр гүйлгэнэ.

Мүн тэрэшэлэн паровозно депогой солото слесарьнүүд нүхэд Жученко, Корытов гэгшэд паровозуудай детальнуудые графигаар хараалагдаhан саг соонь hайн шанартайгаар заhабарилан гаргана. Тиин, үдэр бүхэнэйнгөө даалгабариин дүүргэлтые 150—170 процент хүргэнэ.

Наушки станциин дежурна нүхэр Булдаев, вагонуудые бүридхэгшэ нүхэр Доржитаров өөhэдынгөө үнэн сэхэ ажалаар поезднуудые графигай ёhоор ябуулгые эрхим hайнаар хангана.

Энэ станциин коллектив бүхы дээрээ вагонуудые ябуулха январь hарынгаа түсэбые аяар 10 хоногоор болзорhоонь урид дүүргөө.

Галуута-нуурай станциинхид социалистическэ мүрысөөнэй долгиие улам үргэдхэжэ байна. Хүн бүхэн өөрынгөө хүдэлмэриин тусхайта участок дээрэ эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилжэ, ажалай амжалтануудые туйлана.

Станциин дежурнанууд нүхэд Будаев ба Митяшев гэгшэд шадабаритай хүтэлбэриингөө ашаар вагонуудта шулуун нүүрhэ ашаалгаар 28 үдэрэй нормые хахад hара соо дүүргэхэ арга боломжо олгоо. Машинистнууд Воронков, Новосельцев, Твердохлебов гэгшэдэй бригаданууд хүдэлмэриингөө темпые улам шангадхажа, ажалайнгаа бүтээсые 300 процент хүрэтэр дээшэлүүлжэ шадабад.

Б. Дашиев.

Санашадай агитбригада

БИЧУРА. ВЛКСМ-эй айком болбол аймагай центрын комсомолецуудhаа бүридэhэн санашадай агитбригада эмхидхэбэ. Тэрэнь Окино-Ключевскойн сельсоведэй колхозуудаар ябажа, hунгалтын урда тээхи агитаци хэхэ юм.

Комсомолецууд—агитаторнууд

СССР-эй Верховно Сове[д]... hунгалтануудта бэлэдхэлэй ка[м]пани эхилhээр хэдэн хоног ү[н]гэрбэ. Энэ хугасаа соо Мухарш[и]бэрэй комсомолецууд ехэхэн х[ү]дэлмэри ябуулаа.

Жэшээлхэдэ, ВЛКСМ-эй О[к]тябрьска сомоной территориал[ьна] организаци (секретариинь н[ү]... Миронычева) hунгалтын урда т[ээ]хи агитационно хүдэлмэри ябуул[ха] тухай асуудал хамтынгаа сугла[ан] дээрэ хэлсээ. Тиигэжэ, 8 агитат[ор]нуудые томилоод, участогууд... даалгаhан байна. Тэдэнэрынь ... нөө тус бүридөө 2—3 хөөрэлдөө[н]дые үнгэргэнхэй. Мүн агитацио[нно] пункт түхеэржэ байха юм.

«Улаан Туяа» колхозой ком[со]молецууд — агитаторнууд ... Санжиев, Д. Дашипилов, Ш. Ц[ы]ренгармаев гэгшэд участогуудт[а] 3—4 дахин гараад байна. Пла[кат] лозунгнуудые бэшэжэ, hунгал[та]нуудые хэхэ Дүримөөр схе[мэ] зуража, номуудые суглуул[ж]... агитпунктдаа табиба.

Подлопатинска агитпункт[ые] даагша коммунист нүхэр Бухал[ь]цев агитаторнуудтай тусхай з[үб]лөө үнгэргөө. Тэндэхи долоон ... лэй hургуулиин багшанар ил... гаяа эдэбхитэйгээр ажалла[жа] эхилээ.

Никольск тосхоной клуб... Совет заседани хэжэ, hунгал[тын] урда тээ ябуулагдаха агитацио[нно] хүдэлмэриин түсэб хаража ү...

Ленинэй, Сталинай нэрэм[эл] колхозуудай (Суулга) мала... лай фермэнүүд дээгүүр ВЛКС[М]-эй айкомой секретарь н[ү]... Федотов хэдэн хөөрэлдөөнүүд үнгэргөө.

П. Дем...

Кяхтын hунгагшадай суглаан

КЯХТА. (Телефоноор абта[ба]). Эндэхи агитаторнуудай город... суглаан үнгэргэгдэбэ. ВКП... гэй айкомой пропаганда ба аг[итаци]иин таhагые даагша нүхэр Б... даев агитаторнуудай урдахи ... рилгонуудые тодорхойлон ... Агитаторнууд Сенюшкина, Н... тин гэгшэд өөhэдынгөө хүдэ[лмэ]риин түрүүшын дүй дүршэл т... хэлэжэ үгөө.

Комсомолецуудай үүс...

ТАРБАГАТАЙ. Чапаевай н... жэтэ колхозой Харитоново уча[сток] ба «Авангард» колхоз хоёрой ... рондо санатай ба моритой х... дэй дежурства бии болго... Энээниие комсомолецууд үүс... байна. Тиигэжэ холын Харит[оно]во участогай hунгагшадтай тү... харилсажа байха арга туйла...

hУНГУУЛИИН ХУУЛИ ТУХАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

2. hУНГУУЛИИН УЧАСТКОВО КОМИССИ

СССР-эй Верховно Соведтэ hунгаха hунгалтада бэлэдхэхэ ба тэрээниие үнгэргэхэ хэрэгтэ hунгуулиин комиссинуудай үүргэнь угаа ехэ байха юм. hунгуулиин комиссинууд хадаа hунгуулиин хуулиие хэлбэрилтэгүйгөөр дүүргэлтэ болгохо, Советскэ бүхы гражданинуудай өөhэдынгөө үндэр дээдэ политическэ эрхые хүсэд бэелүүлхэ ябадалые туйлаха гэhэн зорилготой юм.

hунгуулиин комиссинуудай дунда hунгуулиин участково комисси тусгаар hуури эзэлхэ байна. Тэдэнэр хадаа олон түмэн hунгагшадтай нюураараа уулзажа байха болоно. Голосовани хэхэ ба голосуудые тоолоюо үзэхэ газар болохо hунгуулиин участогууд болбол hунгуулиин кампаниин центр болохо байна бшуу. Энээн дээрэhээ мэдэхэдэ hунгалтые хэлгын амжалтанууд хадаа hунгуулиин участогуудта шиидхэгдэхэ ушартай. Тиимэ хадаа hунгуулиин участково комиссинуудта угаа ехэ харюусалга тохогдоно.

hунгуулиин участково комисси гээшэ хайшан гээд бүридэдэг бэ? hунгуулиин участково комисси хадаа Центральна ба Окружной комиссида адли арад зоной hунгаhан хүнүүдhээ бүридэхэ байна. Энэ комиссиин составта тон өтигэлтэй, арад зондоо хүндэтэй хүнүүд — хүдэлмэришэд, колхозно таряашад ба советскэ интеллигенциин түлөөлэгшэд дэбжүүлэгдэхэ байна.

hунгуулиин участково комиссинууд ямар составтайгаар байгуулагдахаб? «СССР-эй Верховно Соведтэ hунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» 52-дохи статьягай ёhоор hунгуулиин участково комисси гээшэ түрүүлэгшэ, түрүүлэгшын орлогшо, секретарь болон 4—8 гэшүүнтэй байха болоно. Тиихэдэ 300 хүнhөө доошо зонтой байhан hунгуулиин участогуудта тус комисси хадаа түрүүлэгшэ, секретарь болон 1—3 гэшүүнтэй байха юм. hунгуулиин участково комиссинууд хадаа городской, районно ба аймагуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомуудаар hунгалтын болохоhоо урид 40 үдэрhөө ойрйтонгүй баталагдаха ёhотой.

hунгуулиин участково комиссиин уялганууд ямар байхаб? «СССР-эй Верховно Соведтэ hунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» 53-дахи статья соо hунгуулиин участково комиссиин уялганууд тухай бэшэгдэнхэй. hунгагшадай списогые зохёожо, бүгэдэниитын хаража танилсахын тулада үлгэгдэhэнэй hүүлээр список соо hунгагшадые оруулаагүй ба тэдэнэй нэрэ обогые буруугаар бэшэhэн гү, али hунгаха эрхэеэ хаhагдаhан хүнүүдэй ороод байгаа юм hаань, hунгуулиин участково комисси болбол hунгагшадай список соо буруугаар бэшэгдэhэн тухай мэдүүлгэнүүдые гражданинуудhаа хүлеэжэ абаад, ажалшадай депутадуудай Соведэй үзэмжэдэ табиха уялгатай.

hунгалтануудай болохоhоо урид hунгуулиин участково комисси болбол hунгалтануудай болохо газар ба үдэр тухай hунгагшадай дунда үдэр бүридэ тон үргэнөөр зарлажа байха ёhотой.

Энээн дээрэhээ харахада советскэ hунгуулиин Хуули болбол hунгагшад тухай тон ехээр анхарал оролдолго гаргахые hунгуулиин участково комиссие уялгална гээшэ. Тиимэ юумэ гэжэ капиталистическэ оронуудта байхагүй ба байжашье шадахагүй.

hунгалтын болохо үдэр үглөөнэй 6 часта hунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ гэшүүдтэеэ хамта байжа, hунгуулиин хайрсагуудые ба hунгагшадай списогэй нюур дээрэ бии байhые шалгажа үзэхэ, hунгуулиин хайрсагуудые хаажа тамгалха болоно. Тииhэн хойноо hунгагшадые голосовалхаяа орогты гэжэ уриха зэргэтэй.

hунгалтын болоhон бүхэли үдэрэй турша соо hунгуулиин участково комисси болбол hунгуулиин бюллетеньнүүдые гражданинуудhаа тушаан абаха юм. hүниин 12 часта hунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ хадаа голосуудаа үгэлгэн дүүрэбэ гэжэ соносхохо зэргэтэй. Энээнэй hүүлээр комисси болбол hунгуулиин хайрсагуудые нээгээд голосуудые бүридхэн тоолохо байна.

Участково комиссиин хүдэлмэринь ниитын хиналта доро ябуулагдаха ушартай. hунгагшадай үгэhэн голосуудые зүбөөр тоололжо гаргаха гээшэ hунгалтын дүнгые тодорхойлхын тулада угаа ехэ удхатай байха юм. hунгуулиин Хуули хадаа участково комиссинуудай голосуудые б... хэн тоолоходонь ниитын ор[гани]зацинуудай ажалшадай обш[ест]вонуудай ба хэблэлэй тусгаа[р то]милогдоhон түлөөлэгшэд бай[ха] юм гэжэ тогтооно.

Хэрбээ ямар нэгэн бюлле[тень] үнэн бэшэ гэжэ hэжэг түрөөд[э]гаа юм хадань тус асуудалые [ко]миссиин гэшүүдэй голосова[ниин] шиидхэхэ ушартай. Иимэ ба[йhан] асуудалнуудые голосо[вани хэжэ] шиидхэхэдээ комиссиин гэш[үүдэй] хахадhаа олонхинойнь голос[о]hан шиидхэбэри баталагдаа[д] тоологдохо, хэрбээ голос[ууд] тэнсээд байбал түрүүлэгшын [го]лос шиидхэхы шанартай [бай]ха юм гэжэ hунгалтын Дүрим[дэ] заагдана.

Эдэ бүгэдэ хадаа советск[э де]мократиин сурталда таара[на] байна. Тиихэдэ капиталист[ическэ] оронуудта hунгагшадай го[лосуу]дые арад зонhоо тон ню[уса] тоолоюо гаргадаг байха юм.

«СССР-эй Верховно Совед[тэ hун]галтануудые хэхэ тухай [Дүрим] болбол hунгуулиин комисси[нуудай] үүргэ уялгануудые эли [тодо] заажа үгэнэ. Тиимэhээнь ту[с Дү]римые hунгагшад бүхэн h[айн] мэдэхэ зэргэтэй. Энэ талаа[р аги]таторнуудай уялга угаа е[хэ бай]на.

Харюусалгата редактор Д. Д. ЛУБСА[Н]...

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан Удэ, ул Ленина, 26 (ТАЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн), ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1-80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни, культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта—6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02217. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.